Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/6740

2024 11 26

P9_TA(2024)0105

2023 m. metinis pranešimas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo

2024 m. vasario 28 d. Europos Parlamento rezoliucija „2023 m. metinis pranešimas dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo“ (2023/2119(INI))

(C/2024/6740)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),

— atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) V antraštinę dalį, ypač į jos 2 skyriaus 2 skirsnį „Nuostatos dėl bendros saugumo ir gynybos politikos“,

— atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092 ([1]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema ([2]),

— atsižvelgdamas į 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2418, kuriuo nustatoma priemonė Europos gynybos pramonei stiprinti vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus (EDIRPA) ([3]),

— atsižvelgdamas į 2023 m. liepos 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/1525 dėl paramos šaudmenų gamybai (ASAP) ([4]),

— atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma saugaus ir tvaraus svarbiausiųjų žaliavų tiekimo užtikrinimo sistema ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 ir (ES) 2019/1020 (COM(2023)0160),

— atsižvelgdamas į pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos solidarumo stiprinimo ir pajėgumo aptikti kibernetinio saugumo grėsmes ir incidentus Sąjungoje, jiems pasirengti ir į juos reaguoti didinimo priemonės (COM(2023)0209),

— atsižvelgdamas į 2017 m. gruodžio 11 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2017/2315, kuriuo nustatomas nuolatinis struktūrizuotas bendradarbiavimas (PESCO) ir nustatomas dalyvaujančių valstybių narių sąrašas ([5]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 ([6]),

— atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 17 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/1970, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/452/BUSP dėl Europos Sąjungos stebėsenos misijos Gruzijoje EUMM Georgia ([7]),

— atsižvelgdamas į 2022 m. spalio 17 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/1968 dėl Europos Sąjungos karinės pagalbos misijos Ukrainai remti (EUMAM Ukraine) ([8]),

— atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2022/2507, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/452/BUSP dėl Europos Sąjungos stebėsenos misijos Gruzijoje EUMM Georgia ([9]),

([1]) OL L 170, 2021 5 12, p. 149.
([2]) OL L 791, 2019 3 21, p. 1.
([3]) OL L, 2023/2418, 2023 10 26, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj.
([4]) OL L 185, 2023 7 24, p. 7.
([5]) OL L 331, 2017 12 14, p. 57.
([6]) OL L 102, 2021 3 24, p. 14.
([7]) OL L 270, 2022 10 18, p. 93.
([8]) OL L 270, 2022 10 18, p. 85.
([9]) OL L 325, 2022 12 20, p. 110.

— atsižvelgdamas į 2023 m. sausio 23 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2023/162 dėl Europos Sąjungos misijos Armėnijoje (EUMA) ([10]),

— atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio 14 ir 15 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl sprendimo pradėti stojimo derybas su Ukraina ir Moldovos Respublika, stojimo derybų su Bosnija ir Hercegovina pradžios, kai tik bus pasiektas būtinas atitikties narystės kriterijams lygis, ir dėl šalies kandidatės statuso suteikimo Sakartvelui, su sąlyga, kad bus imtasi atitinkamų veiksmų, nustatytų 2023 m. lapkričio 8 d. Komisijos rekomendacijoje,

— atsižvelgdamas į 2024 m. vasario 16 d. Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimą dėl planuojamos Izraelio karinės operacijos Rafoje,

— atsižvelgdamas į Tarybos 2018 m. sausio 22 d. išvadas dėl integruoto požiūrio į išorės konfliktus ir krizes bei 2022 m. sausio 24 d. išvadas dėl Europos saugumo padėties,

— atsižvelgdamas į 2022 m. vasario 21 d. Tarybos išvadas, kuriomis pratęsiamas ir stiprinamas koordinuoto jūrinio buvimo koncepcijos įgyvendinimas Gvinėjos įlankoje,

— atsižvelgdamas į Versalio deklaraciją, priimtą per neoficialų valstybių ir vyriausybių vadovų susitikimą 2022 m. kovo 11 d.,

— atsižvelgdamas į dokumentą „Saugumo ir gynybos strateginis kelrodis – Europos Sąjungai, kuri gina savo piliečius, vertybes bei interesus ir prisideda prie tarptautinės taikos ir saugumo“, kuriam Taryba pritarė 2022 m. kovo 21 d. ir kurį Europos Vadovų Taryba patvirtino 2022 m. kovo 25 d., ir į 2023 m. kovo mėn. paskelbtą Saugumo ir gynybos strateginio kelrodžio įgyvendinimo metinę pažangos ataskaitą,

— atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 22 d. Tarybos patvirtintą „Susitarimą dėl civilinių BSGP pajėgumų. Siekiant veiksmingesnių civilinių misijų“,

— atsižvelgdamas į 2022 m. gegužės 18 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl investicijų gynybos srityje spragų analizės ir tolesnių veiksmų (JOIN(2022)0024),

— atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą dėl ES jūrų saugumo strategijos ir jos veiksmų plano atnaujinimo „Patobulinta ES jūrų saugumo strategija kintančioms jūrų grėsmėms šalinti“ (JOIN(2023)0008),

— atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Europos Sąjungos kosmoso strategija saugumo ir gynybos srityje“ (JOIN(2023)0009),

— atsižvelgdamas į 2022 m. lapkričio 10 d. Komisijos ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Karinio mobilumo veiksmų planas 2.0“ (JOIN(2022)0048),

— atsižvelgdamas į 2023 m. rugsėjo 27 d. Komisijos komunikatą „Atsparesnės, konkurencingesnės ir tvaresnės Europos kūrimas“ (COM(2023)0558),

— atsižvelgdamas į 2016 m. gruodžio 6 d. ir 2017 m. gruodžio 5 d. ES ir NATO tarybų patvirtintą 8-ąją pažangos ataskaitą dėl bendro pasiūlymų rinkinio įgyvendinimo, kurį 2023 m. birželio 16 d. ES ir NATO taryboms kartu pateikė Komisijos pirmininko pavaduotojas ir Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai ir NATO generalinis sekretorius,

— atsižvelgdamas į Šiaurės Atlanto sutartį,

— atsižvelgdamas į NATO 2022 m. strateginę koncepciją ir 2023 m. NATO aukščiausiojo lygio susitikimo Vilniuje komunikatą,

— atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 29 d. Madride vykusiame NATO susitikime valstybių ir vyriausybių vadovų priimtą Madrido aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją,

([10]) OL L 22, 2023 1 24, p. 29.

— atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 8 d., 2018 m. liepos 10 d. ir 2023 m. sausio 10 d. pasirašytas tris bendras deklaracijas dėl ES ir NATO bendradarbiavimo,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Chartiją, ypač į jos 2 straipsnio 4 dalį, pagal kurią draudžiama naudoti jėgą, ir 51 straipsnį dėl prigimtinės teisės į individualią ir kolektyvinę savigyną,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijas Nr. 1325 (2000), 1889 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015) ir 2493 (2019) dėl moterų, taikos ir saugumo ir rezoliucijas Nr. 2250 (2015), 2419 (2018) ir 2535 (2020) dėl jaunimo, taikos ir saugumo,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS),

— atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos rezoliucijas dėl Kipro ir į 2023 m. rugpjūčio 21 d. JT Saugumo Tarybos pareiškimą spaudai dėl Kipro,

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 5 d. rezoliuciją dėl grėsmių stabilumui, saugumui ir demokratijai Vakarų Afrikoje ir Sahelio regione ([11]),

— atsižvelgdamas į savo 2023 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl 2022 m. metinio pranešimo dėl bendros saugumo ir gynybos politikos įgyvendinimo ([12]),

— atsižvelgdama į savo 2023 m. sausio 19 d. rezoliucija dėl blokados Kalnų Karabache humanitarinių pasekmių ([13]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. kovo 9 d. ([14]) ir 2023 m. birželio 1 d. ([15]) rezoliucijas dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, įskaitant dezinformaciją,

— atsižvelgdamas į savo 2023 m. kovo 15 d. rezoliucijas dėl ES ir Armėnijos santykių ([16]) ir dėl ES ir Azerbaidžano santykių ([17]),

— atsižvelgdamas į savo 2023 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl civilinės BSGP ir kitokios ES pagalbos civilinio saugumo srityje įgyvendinimo ([18]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 8 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl ES užsienio, saugumo ir gynybos politikos po Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą ([19]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. spalio 5 d. rekomendaciją Tarybai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl ES strateginių santykių ir partnerystės su Somalio pusiasaliu ([20]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. lapkričio 23 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui dėl naujos ES plėtros strategijos ([21]),

— atsižvelgdamas į savo 2023 m. balandžio 19 d. rezoliuciją „ES greitojo dislokavimo pajėgumai, ES kovinės grupės ir ES sutarties 44 straipsnis: tolesni veiksmai“ ([22]),

— atsižvelgdamas į savo 1999 m. vasario 10 d. rekomendaciją dėl Europos civilinio taikos korpuso įsteigimo ([23]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0403/2023),

([11]) OL C 465, 2022 12 6, p. 137.
([12]) OL C 214, 2023 6 16, p. 54.
([13]) OL C 214, 2023 6 16, p. 104.
([14]) OL C 347, 2022 9 9, p. 61.
([15]) Priimti tekstai, P9_TA(2023)0219.
([16]) OL C, C/2023/404, 2023 11 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/404/oj.
([17]) OL C, C/2023/405, 2023 11 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/405/oj.
([18]) OL C, C/2023/445, 2023 12 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/445/oj.
([19]) OL C 493, 2022 12 27, p. 136.
([20]) OL C 132, 2023 4 14, p. 115.
([21]) OL C 167, 2023 5 11, p. 105.
([22]) OL C, C/2023/448, 2023 12 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/448/oj.
([23]) OL C 150, 1999 5 28, p. 164.

A. kadangi Europos žemyne susiduriama su sudėtingiausiomis karinėmis ir nekarinėmis grėsmėmis, kurias kelia neteisėtas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, kuris sukėlė didelį pavojų ES saugumui ir stabilumui; kadangi Rusijos agresija pažeidžia tarptautinę teisę, JT Chartijos ir Helsinkio baigiamojo akto principus ir yra išpuolis prieš tarptautinę taisyklėmis grindžiamą tvarką, keliantis pavojų pagrindiniam principui, pagal kurį tarptautiniuose santykiuose negali būti naudojamasi jėga; kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, kartu kaip ginklą naudojant ir kitas priemones, pvz., energetikos, maisto tiekimo ir informacijos, parodė, kad susikūrė konkurencingesnė ir mažiau saugi tarptautinė geopolitinė aplinka;

B. kadangi šios nekarinės grėsmės apima dezinformaciją, kibernetinius išpuolius, ekonominį spaudimą, šantažą maisto produktais ir energinį šantažą, migracijos kaip priemonės naudojimą ir ardomąją politinę įtaką, kuria paprastai siekiama paremti Rusijos neteisėtas karines operacijas;

C. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, taip pat padidėjęs kitų regioninių ir pasaulinių subjektų, tokių kaip Kinija, Iranas ir kai kurios Persijos įlankos šalys, ryžtingumas destabilizuoja artimiausias ES kaimynines šalis, be kita ko, vykdant strategines investicijas ir dezinformacijos kampanijas, taip pat kai kuriais atvejais teikiant politinę, finansinę, operatyvinę ir logistinę paramą priešiškiems subjektams regione; kadangi ES turi užtikrinti didesnę paramą, ypač šalims kandidatėms, kad būtų išsaugotas stabilumas ir saugumas, taip pat sustiprintas bendradarbiavimas gynybos srityje, visų pirma kovojant su dezinformacija ir hibridiniu karu; kadangi Vakarų Balkanų ir rytinių kaimyninių šalių ateitis yra ES;

D. kadangi dėl nuolatinių Rusijos pastangų destabilizuoti ES ir pakenkti Europos saugumo struktūrai ES reikia iš esmės padidinti savo užsienio, saugumo ir gynybos politikos ir strateginio suverenumo sanglaudą ir veiksmingumą, nustatyti savo strateginius tikslus, ginti savo interesus, vertybes ir piliečius tiek jos viduje, tiek už jos ribų, Vakarų Balkanuose ir artimiausiose rytinėse ir pietinėse kaimyninėse šalyse, užtikrinti taiką, žmonių saugumą, darnų vystymąsi ir demokratiją, taip pat remti savo partnerius;

E. kadangi viso Europos žemyno strateginė aplinka yra labai nestabili, o daugelyje kaimyninių regionų vyksta atviri ar paslėpti konfliktai – nuo Kaukazo iki Sahelio ir nuo Artimųjų Rytų iki tam tikrų Šiaurės Afrikos regionų; kadangi, be Krymo ir Donecko, Chersono, Luhansko ir Zaporižios regionų aneksijos Ukrainoje, Rusija ir toliau laiko okupavusi Gruzijos Abchazijos ir Pietų Osetijos regionus ir Padniestrės regioną Moldovos Respublikoje, o tai rodo, kad reikia nuolatinio BSGP buvimo šiame regione;

F. kadangi ginčijamas ES bendradarbiavimas su tam tikromis Afrikos šalimis; kadangi ES ir jos valstybės narės turi įvertinti ES BSGP misijų ir operacijų veiksmingumą;

G. kadangi Ukrainai reikia suteikti būtinus karinius pajėgumus tol, kol Ukraina pasieks lemiamą karinę pergalę, kad užbaigtų neteisėtą Rusijos agresijos karą, atkurtų savo suverenumą ir teritorinį vientisumą pagal tarptautiniu mastu pripažintas savo sienas bei atremtų bet kokią būsimą agresiją; kadangi Ukraina gindamasi taip pat gina Europos vertybes ir pagrindinius saugumo interesus ir kovoja už juos; kadangi ES ir NATO bendradarbiavimas buvo labai svarbus koordinuojant ginklų tiekimą Ukrainai;

H. kadangi ES turi dar skubiau didinti savo pajėgumus, be kita ko, remdamasi precedento neturinčia parama Ukrainai ir padidindama Europos gynybos fondo (EGF), karinio mobilumo ir visų pirma Europos taikos priemonės (ETP), pagal kurią ES suteikė Ukrainai daugiau kaip 5 mlrd. EUR vertės karinės įrangos, finansavimą, taip pat nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) projektus ir BSGP karines ir civilines misijas; kadangi ES reikia toliau skatinti mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir investicijas į saugumą ir gynybą, o taip pat ir į kibernetinį saugumą;

I. kadangi 2023 m. Parlamentas ir Taryba sudarė susitarimus dėl Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais akto (EDIRPA) ir Šaudmenų gamybos rėmimo akto (ASAP), kuriais siekiama skatinti bendrus gynybos gaminių pirkimus, paspartinti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumus, papildyti išeikvotas atsargas ir sumažinti gynybos ir viešųjų pirkimų sektoriaus susiskaidymą; kadangi reikia imtis tolesnių iniciatyvų siekiant sukurti tikrą Europos gynybos integraciją, įskaitant Europos investicijų į gynybą programą (EDIP) ir Europos gynybos pramonės strategiją;

J. kadangi be didelių biudžeto pastangų šios gynybos priemonės neturės tikėtino poveikio nei karinei paramai Ukrainai, nei tikrų Europos gynybos pajėgumų ir konkurencingos ES gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGPTB) plėtojimui; kadangi daugiametė finansinė programa (DFP) ir jos peržiūra nepagerina Europos gynybai skirto biudžeto; kadangi buvo parengti pasiūlymai sukurti 100 mlrd. EUR vertės bendrą gynybos fondą, kurio tikslas būtų nedelsiant padidinti vidaus ginklų ir šaudmenų gamybą ir kuris būtų finansuojamas Europos obligacijomis;

K. kadangi siekiant kuo labiau padidinti ES ir valstybių narių gynybinius pajėgumus reikia sumaniau naudoti lėšas ir vykdyti daugiau bendrų viešųjų pirkimų; kadangi siekiant sukurti pajėgumus ir juos pritaikyti prie karinių poreikių, būtina bendra strateginė kultūra, grėsmės suvokimas ir sprendimai, kuriuos reikia plėtoti ir sujungti į doktriną ir koncepcijas; kadangi ES turi parengti savo būsimą gynybos bendradarbiavimo karinių pajėgumų srityje sistemą, pradedant nuo jų koncepcijos ir baigiant jų kūrimu bei operatyviniu panaudojimu, siekiant bendromis pastangomis padidinti mūsų pasirengimą gynybai;

L. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą dar kartą patvirtino NATO, kaip jos narių kolektyvinės gynybos pagrindo, vaidmenį ir tvirto transatlantinio ryšio būtinumą; kadangi karas taip pat parodė, kad daugelyje ES ir NATO valstybių narių trūksta investicijų į saugumą ir gynybą; kadangi tik kelios NATO valstybės narės įgyvendino NATO vadovų sprendimą skirti ne mažiau kaip 2 proc. BVP gynybos išlaidoms; kadangi 2 proc. išlaidų tikslas ES NATO šalims turėtų būti minimumas, o ne gynybos išlaidų viršutinė riba;

M. kadangi „Hamas“ teroristiniai išpuoliai prieš Izraelį išryškino nestabilią ir nepastovią saugumo padėtį Artimuosiuose Rytuose ir būtinybę ES bei kitiems tarptautiniams veikėjams prisiimti didesnę atsakomybę ir padėti regiono vyriausybėms ir pilietinės visuomenės organizacijoms siekti ilgalaikės ir tvarios taikos, visų pirma toliau remiant dviejų valstybių sambūviu pagrįstą Izraelio ir Palestinos klausimo sprendimą, taip pat kovojant su terorizmu ir radikalėjimu regione; kadangi 2023 m. spalio 7 d. grupuotės „Hamas“ teroristinio išpuolio metu nužudyti 1 139 izraeliečiai ir užsienio piliečiai ir 240 žmonių paimti įkaitais; kadangi dėl Izraelio vyriausybės atsako Gazos Ruože žuvo dešimtys tūkstančių nekaltų palestiniečių ir šimtai JT darbuotojų, medicinos darbuotojų ir žurnalistų; kadangi nuolatinis bombardavimas ir priverstinė palestiniečių evakuacija į pietus nuo Gazos Ruožo sukėlė skaudžią ir sparčiai blogėjančią humanitarinę padėtį; kadangi nuo 2023 m. spalio 7 d. dėl Izraelio pajėgų ir naujakurių išpuolių Vakarų Krante žuvo mažiausiai 330 palestiniečių;

N. kadangi Raudonojoje jūroje vykdomi išpuoliai, pradėti husių kontroliuojamose Jemeno teritorijose, remiant Iranui, kelia didelę grėsmę laivybos laisvei, jūrų saugumui ir tarptautinei prekybai; kadangi papildomi įvairių Irano remiamų nereguliariųjų karinių pajėgų išpuoliai Irake ir Sirijoje dar labiau didina eskalacijos regione riziką; kadangi eskalavimo regione pavojus yra didžiausias per dešimtmečius;

O. kadangi Strateginio kelrodžio tikslas – suteikti ES reikiamas strategines gaires, taip pat realistiškų ir veiksmingų priemonių, kad būtų galima pereiti prie nuoseklios ir patikimos gynybos politikos, grindžiamos gerokai aktyvesniu valstybių narių kariniu bendradarbiavimu,, ir užtikrinti, kad ji būtų veiksminga ir pajėgi saugumo užtikrintoja bei ryžtinga pasaulinio masto veikėja, be kita ko, atsižvelgiant į naujas saugumo aplinkybes, gebanti sparčiai reaguoti į krizes už ES ribų; kadangi ES vadovai įsipareigojo sukurti lankstesnio sprendimų priėmimo būdus, visų pirma vadovaudamiesi ES sutarties 44 straipsniu, pagal kurį „savanoriška naryste grindžiamos koalicijos“ gali vykdyti misijas ir operacijas ES vardu; kadangi, siekdama prisitaikyti prie dabartinės tarptautinės aplinkos, ES turi laikytis visapusiško požiūrio ir įveikti visas grėsmes, su kuriomis ji susiduria;

P. kadangi Strateginis kelrodis teigiamai prisideda prie pasaulinio ir transatlantinio saugumo ir jis turi būti nuoseklus ir suderinamas su NATO strategine koncepcija; kadangi ES ir NATO bendradarbiavimas pastaruoju metu labai pagerėjo; kadangi Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnyje ir ES sutarties 42 straipsnio 7 dalyje numatoma narių tarpusavio gynybos sąlyga; kadangi SESV 222 straipsnyje taip pat nurodyta „solidarumo sąlyga“ tarp ES valstybių narių;

Q. kadangi, kaip nurodyta Strateginiame kelrodyje, ES turi toliau siekti atviro strateginio savarankiškumo ir technologinio suverenumo, kartu stiprindama savo partnerystes su panašiai mąstančiais partneriais, kad apsaugotų savo, taip pat savo sąjungininkių ir kaimyninių šalių vertybes ir interesus;

R. kadangi pagal BSGP vykdomos devynios karinės ir 13 civilinių misijų, kuriose dirba daugiau nei 4 000 darbuotojų; kadangi BSGP misijoms ir operacijoms dažnai trūksta greito sprendimų priėmimo ir joms kenkia perteklinis Tarybos mikrovaldymas, taip pat jos turi ribotus finansinius, logistikos ir žmogiškuosius išteklius; kadangi valstybės narės į misijas ir operacijas siunčia mažiau personalo; kadangi tokios kliūtys riboja bendrą BSGP misijų ir operacijų veiksmingumą; kadangi vienas iš Strateginio kelrodžio uždavinių – stiprinti ES civilines ir karines BSGP misijas ir operacijas suteikiant joms daugiau patikimų ir lanksčių įgaliojimų, skatinant greitus ir lankstesnius sprendimų priėmimo procesus ir užtikrinant didesnį finansinį solidarumą;

S. kadangi BSGP misijomis ir operacijomis siekiama stiprinti Europos kaimyninių šalių, pavyzdžiui, Vidužemio jūros regiono, Pietų Kaukazo ir Juodosios jūros regiono, Vakarų Balkanų ir Somalio pusiasalio, atsparumą ir stabilumą, teikiant tokias paslaugas kaip karinės, policijos, pakrančių apsaugos pajėgos, sienų valdymo mokymai ir gebėjimų stiprinimas; kadangi siekiant, kad būtų įgyvendinti BSGP misijų tikslai, turi būti pradėtos teikti konsultacijos ir mokymai, kaip kovoti su besiformuojančiomis ir perversminėmis technologijomis, kurios sparčiai patenka į „įšaldyto konflikto“ aplinką;

T. kadangi ES integruotame požiūryje į išorės konfliktus ir krizes numatyta nuosekliai naudoti įvairius ES pajėgumus; pagal jį jos saugumo ir gynybos politika turėtų papildyti kitas civilines priemones ir būti jomis papildyta, siekiant prisidėti prie žmogiškojo saugumo ir tvarios taikos Europoje ir išorės pasaulyje;

U. kadangi konfliktai daro neproporcingai didelį poveikį moterims ir mergaitėms ir, be kita ko, didina smurtą dėl lyties, kaip rodo ir nepateisinamas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą; kadangi civilinėse BSGP misijose, karinėse misijose ir karinėse operacijose moterų yra labai mažai; kadangi moterų dalyvavimas taikos palaikymo ir karinėse operacijose turėtų būti skatinamas ir stiprinamas;

V. kadangi karinė pagalbos misija Ukrainai remti (EUMAM) parodė teigiamą BSGP misijų ir operacijų poveikį turint būtinus išteklius ir prisidedant valstybėms narėms; kadangi EUMAM jau pasiekė tikslą apmokyti 30 000 Ukrainos karių; kadangi, remiantis dabartiniais rezultatais ir tendencijomis, EUMAM Ukraine yra pasirengusi apmokyti daugiau Ukrainos karinio personalo, kad būtų pasiektas 60 000 karių tikslas; kadangi misija taip pat pasirengusi atitinkamai integruoti mokymą oro ir jūrų srityse arba reaguoti į bet kokius kitus skubius Ukrainos prašymus dėl mokymų;

W. kadangi BSGP misijos ir operacijos dažnai tampa hibridinių grėsmių, įskaitant užsienio vykdomas manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijas, taikiniais, todėl kyla rizika jų veiksmingumui stabilizuojant padėtį šalyje, kurioje šios misijos vykdomos; kadangi ES civilinių operacijų planavimo ir vykdymo centras (CPCC) ir Karinių misijų planavimo ir vykdymo centras (MPCC) turi apsvarstyti, kaip apsaugoti dislokuotas pajėgas nuo hibridinių grėsmių;

X. kadangi Rusija naudojasi privačiomis karinėmis įmonėmis (PKĮ), pvz., „Vagnerio grupe“, kaip hibridinio karo priemonių rinkinio dalimi, kad galimai paneigtų savo atsakomybę, kartu sėkmingai darydama įtaką įvairiuose regionuose ir įgydama prieigą prie gamtos išteklių ir ypatingos svarbos infrastruktūros objektų; kadangi pranešama, kad „Vagnerio grupė“ vykdė žiaurumus Ukrainoje, Malyje, Libijoje, Sirijoje ir Centrinės Afrikos Respublikoje; kadangi tai sustiprino antieuropietišką požiūrį, visų pirma šalyse, kuriose aktyviai dalyvauja ES arba kuriose vykdomos BSGP misijos; kadangi Malyje, Burkina Fase ir Nigeryje padėčiai būdinga nebendradarbiaujanti pučistų pozicija kitų partnerių, įskaitant ES mokymo misiją (EU TM) Malyje), regioninių organizacijų ir MINUSMA atžvilgiu;

Y. kadangi po liepos mėn. perversmo Nigeryje pučistai priėmė sprendimą iškelti bylą teisėtam Nigerijos prezidentui Mohamedui Bazoum ir patraukti jį baudžiamojon atsakomybėn už valstybės išdavimą; kadangi Vakarų Afrikos valstybių ekonominė bendrija (VAVEB) vadovavosi dviejų krypčių politika – tarpininkavimu taikant sankcijas (prekyba, bankininkystė ir individualūs asmenys); kadangi ES išreiškė tvirtą paramą VAVEB, pasirengimą sukurti savarankišką sankcijų režimą ir išnagrinėti bet kokį VAVEB prašymą dėl tolesnės paramos; kadangi po perversmo abi BSGP misijos (ES pajėgumų stiprinimo misija Nigeryje (EUCAP SAHEL Niger) ir Europos Sąjungos karinės partnerystės misija (EUMPM) Nigeryje) sustabdė savo operatyvinę veiklą ir šalyje liko tik būtiniausi pagrindiniai darbuotojai; kadangi nuolat vykdytos keturios pagalbos iš Europos taikos fondo (ETF) (iš viso 74 mln. EUR) yra sustabdytos; kadangi EUTM ir EUCAP misijos Sahelyje ir Centrinėje Afrikos Respublikoje nedavė laukiamų rezultatų;

Z. kadangi nestabilumas ir nesaugumas pietinėse kaimyninėse šalyse ir Sahelio regione yra glaudžiai tarpusavyje susiję ir tai tebėra nuolatinis spręstinas Europos išorės sienų valdymo klausimas; kadangi ES pasienio pagalbos misija Libijoje ir ES vadovaujamų karinio laivyno pajėgų karinė operacija Vidužemio jūroje (IRINI) prisideda prie pastangų užtikrinti tvarią taiką, saugumą ir stabilumą įgyvendinant ginklų embargą ir kovojant su neteisėtais ginklais ir prekyba žmonėmis;

AA. kadangi piktaviliškas užsienio kišimasis ir dezinformacijos kampanijos, visų pirma remiamos Rusijos ir kai kuriais atvejais kitų subjektų, pvz., Kinijos ir Irano, yra rimtas iššūkis ES užsienio politikai;

AB. kadangi dėl didėjančio hibridinių išpuolių ir grėsmių naudojimo, kaip rodo Rusijos veikla ES, Ukrainoje, Afrikoje ir kitose šalyse, būtina sukurti visapusiškas priemones tokiems incidentams nustatyti, užkirsti kelią ir reaguoti į juos bei apsaugoti Sąjungos piliečius ir turtą, pertvarkant tradicinius karinius pajėgumus, gerinant ypatingos svarbos infrastruktūros objektų saugumą, kovojant su užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijomis ir toliau plėtojant bendrą aukštą kibernetinio saugumo lygį; kadangi Kinija taip pat parodė, kad vis dažniau naudoja hibridinio karo taktiką, be kita ko, Indijos ir Ramiojo vandenynų regione ir Pietų Kinijos jūroje, kuria siekiama pakenkti ES stabilumui ir saugumui;

AC. kadangi hibridinės grėsmės artimiausiais metais apims vis dažniau naudojamus ir sistemingai derinamus informacinį karą, aktyvius jėgos manevrus, masinį kibernetinį karą ir besiformuojančias bei perversmines technologijas, apimančias viską nuo jūros dugno iki kosmoso, diegiant pažangiąsias palydovinio sekimo ir smogimo sistemas, o visa tai bus valdoma pasitelkiant pažangų dirbtinį intelektą (DI), kvantinę kompiuteriją, vis išmanesnes bepiločių orlaivių spiečių technologijas, kibernetinius puolimo pajėgumus, viršgarsines raketų sistemas, nanotechnologijas ir biologinio karo priemones;

AD. kadangi apie 90 proc. Sąjungos užsienio prekybos vykdoma jūros keliais; kadangi maždaug du trečdaliai pasaulio naftos ir dujų yra išgaunama jūroje arba transportuojama jūra; kadangi iki 90 proc. tarptautinių duomenų ir ryšių perduodama povandeniniais kabeliais; kadangi organizuoto nusikalstamumo ir narkotikų prekeiviai didelę dalį savo veiklos vykdo jūroje, net naudodamiesi plūdriosiomis ar pusiau plūdriosiomis priemonėmis, kurias saugumo pajėgoms sulaikyti sunku;

AE. kadangi bendradarbiavimas saugumo ir gynybos srityje su partneriais ir sąjungininkais labai svarbus siekiant ES užmojų tapti tarptautinio saugumo teikėja; kadangi siekiant sėkmingai įgyvendinti BSGP itin svarbus bendradarbiavimas su tokiomis organizacijomis kaip JT, NATO, Afrikos Sąjunga (AS), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO), Pietryčių Azijos valstybių asociacija, taip pat su daug kitų sąjungininkų ir bendraminčių partnerių;

AF. pakartoja, kad Jungtinės Valstijos yra svarbiausia Europos Sąjungos sąjungininkė; kadangi bendras ES ir JAV bendradarbiavimas, partnerystė ir draugystė, kuriuos atspindi, be kita ko, mūsų bendras bendradarbiavimas NATO, yra mūsų bendros laisvės, gerovės, demokratijos ir saugumo pagrindas;

AG. kadangi Lotynų Amerika – strateginė ES partnerė ir kadangi yra daug neišnaudotų galimybių kuriant tikrą strateginę partnerystę, įskaitant bendradarbiavimą saugumo srityje;

AH. kadangi Komisija ir Parlamentas yra įsipareigoję stiprinti ES kaip išorės subjektą, galintį veikti strategiškiau ir savarankiškiau;

AI. kadangi Arkties regionas tampa vis svarbesnis geopolitiniu, ekonominės plėtros ir transporto požiūriu, tačiau tuo pat metu susiduria su iššūkiais, susijusiais su klimato kaita ir militarizacija;

AJ. kadangi vis agresyvesnis Kinijos elgesys, visų pirma jos kaimyninėse šalyse, pvz., Taivano sąsiauryje ir Pietų Kinijos jūroje, kelia pavojų regioniniam ir pasauliniam saugumui; kadangi Kinija daugelį metų propagavo alternatyvų naratyvą, mesdama iššūkį demokratinėms vertybėms, atviroms rinkoms ir taisyklėmis pagrįstai tarptautinei tvarkai; kadangi didėjanti Kinijos įtaka tarptautinėse organizacijose sustabdė teigiamą pažangą ir užkirto kelią Taivanui teisėtai ir prasmingai dalyvauti procese;

AK. kadangi 2023 m. rugpjūčio 18 d. Jungtinės Valstijos, Japonija ir Pietų Korėja surengė pirmąjį istorinį trišalį susitikimą; kadangi panašių pažiūrų šalių tarpusavio bendradarbiavimas, ypač Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, yra labai svarbus siekiant užtikrinti taikų ir klestintį regiono vystymąsi; kadangi ES taip pat turėtų stengtis stiprinti savo bendradarbiavimą saugumo srityje su šiomis panašiai mąstančiomis regiono šalimis;

AL. kadangi Kosovo ir ES remiamo Belgrado ir Prištinos dialoge susiduriama su destabilizavimo grėsme; kadangi operacija EUFOR ALTHEA atlieka pagrindinį vaidmenį užtikrinant Bosnijos ir Hercegovinos bei regiono saugumą ir stabilumą;

AM. kadangi kultūros paveldas – nuo tautų tapatybės neatsiejamos istorijos liudijimas – yra visuotinis ir tarptautinė bendruomenė turi jį saugoti ir išsaugoti ateities kartoms;

AN. kadangi, siekiant įgyvendinti praktines taikos priemones, reikia taikyti visapusišką požiūrį į taikos kūrimą, įtraukiant civilius specialistus; kadangi vietos ir tarptautinės nevyriausybinės organizacijos vykdo itin svarbią veiklą, kuria siekiama užkirsti kelią konfliktams ir taikiai spręsti konfliktus, ir labai svarbu kuo geriau pasinaudoti jų patirtimi;

1. reiškia susirūpinimą dėl sparčiai blogėjančios pasaulinės saugumo padėties ir mano, kad šiais didelio netikrumo laikais Europos ir transatlantinė vienybė, taip pat glaudus bendradarbiavimas su panašiai mąstančiais partneriais visame pasaulyje yra kaip niekad būtini siekiant spręsti įvairių pasaulinių krizių keliamas problemas, veikti aktyviai ir ryžtingai reaguoti į grėsmes tarptautinei taisyklėmis grindžiamai tvarkai ir palengvinti veiksmingą BSGP įgyvendinimą;

2. vieningai palaiko Ukrainą ir ryžtingai smerkia neteisėtą, neišprovokuotą ir nepagrįstą Rusijos agresijos karą; apgailestauja dėl Rusijos neteisėto agresijos karo, kuris sukelia didėjančias energijos kainas ir maisto stygių šalyse ir pažeidžiamose visuomenėse visame pasaulyje ir taip pat šiurkščiai pažeidžia tarptautinę teisę ir kelia jai pavojų, taip pat pažeidžia JT Chartijos principus ir kenkia Europos ir pasaulio saugumui ir stabilumui, pasaulinių padarinių; pripažįsta, kad Rusija tęsia agresijos karą prieš Ukrainą, padedama Baltarusijos, Irano ir Šiaurės Korėjos, ir išlaiko aktyvų karinį buvimą ten, kur jos manymu, strategiškai svarbu;

3. kuo griežčiausiai smerkia niekingus teroristinės grupuotės „Hamas“ įvykdytus teroristinius išpuolius prieš Izraelį, įskaitant įkaitų pagrobimą; reiškia paramą Izraelio Valstybei ir jos žmonėms, taip pat Palestinos civiliams gyventojams Gazos Ruože ir Vakarų Krante; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus teroristinės grupuotės „Hamas“ paimtus įkaitus ir grąžinti mirusių įkaitų kūnus; pabrėžia, kad Izraelis turi teisę gintis pagal tarptautinę teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę; pabrėžia, kad visos šalys visada turi atskirti kovotojus nuo civilių ir kad šalys gali pulti tik kovotojus ir karinius taikinius; prašo Izraelio vyriausybės Rafoje nesiimti karinių veiksmų, kurie pablogintų jau ir taip katastrofišką humanitarinę padėtį ir užkirstų kelią skubiai reikalingoms pagrindinėms paslaugoms ir humanitarinei pagalbai teikti; reiškia didelį liūdesį ir visišką solidarumą su nekaltomis abiejų pusių aukomis, jų šeimomis ir artimaisiais; ragina pareikalauti asmenų, atsakingų už teroro aktus ir tarptautinės teisės pažeidimus, atsakomybės; ragina nuodugniai ištirti trečiųjų valstybių, įskaitant Iraną ir Katarą, ir nevalstybinių subjektų vaidmenį teikiant grupuotei „Hamas“ finansinę, materialinę ir operatyvinę paramą;

4. griežtai smerkia prieš jūrinę veiklą Raudonojoje jūroje vykdomus išpuolius, kurie buvo pradėti iš husių kontroliuojamų teritorijų Jemene, remiant Iranui; palankiai vertina valstybių narių sprendimą pradėti jūrų BSGP operaciją ASPIDES siekiant apsaugoti prekybinius laivus, didinant informuotumą apie padėtį jūroje ir lydint laivus, kad būtų atgrasoma nuo išpuolių; taip pat smerkia Irano remiamų karinių grupuočių iš Libano, Sirijos ir Irako išpuolius;

Reikiamų gynybos pajėgumų suteikimas Ukrainai

5. patvirtina, kad ES toliau rems Ukrainą suteikdama būtinas karines priemones Rusijos agresijos karui nutraukti ir Ukrainos teritoriniam vientisumui atkurti laikantis tarptautiniu mastu pripažintų jos sienų, kad ji galėtų veiksmingai naudotis savo suverenitetu, apsaugoti savo piliečius, dokumentuoti ir tirti karo nusikaltimus ir patraukti atsakomybėn atsakingus asmenis, taip pat įgyvendinti Ukrainos žmonių norą siekti euroatlantinės integracijos, visų pirma narystės ES, pagrįstos tvirtu susitapatinimu su Europos laisvės, demokratijos ir teisinės valstybės vertybėmis, ir narystės NATO; pabrėžia, kad Ukrainos karinė pergalė ir narystė ES bei NATO yra būtinos siekiant bendro saugumo, stabilumo ir tvarios taikos Europos žemyne;

6. pabrėžia ETP, pagal kurią Ukrainos ginkluotosios pajėgos buvo remiamos finansuojant ir tiekiant karinę įrangą ir mokymus, kartu užtikrinant koordinavimą visiems suinteresuotiesiems subjektams per ES karinio štabo (EUMS) valdomą koordinavimo mechanizmą, svarbą; ragina valstybes nares parengti scenarijais pagrįstą ir nuspėjamą karinių pajėgumų, kurie gali būti teikiami pagal ETP, sąrašą, kad būtų užtikrintas greitas trumpalaikių ir ilgalaikių pajėgumų teikimas; ragina užtikrinti ETP finansinį tvarumą ir patvarumą, kad Ukraina ir kiti ES partneriai visame pasaulyje gautų prašomą paramą; ragina toliau didinti ir paspartinti finansinės ir karinės pagalbos teikimą Ukrainai ir nedelsiant dislokuoti modernią įrangą, ginklus ir naujos kartos oro gynybos bei žemės ir paviršiaus sistemas;

7. primygtinai ragina didesnes valstybes nares, turinčias didelių gynybos pramonės pajėgumų, pvz., Prancūziją, Ispaniją ir Italiją, gerokai ir skubiai padidinti karinę pagalbą Ukrainai;

8. primygtinai ragina valstybių narių vyriausybes nedelsiant pradėti dialogą su gynybos bendrovėmis siekiant užtikrinti, kad visų pirma šaudmenų, šovinių ir raketų gamybai ir pristatymui į Ukrainą būtų teikiama pirmenybė, užsakymų iš kitų trečiųjų šalių atžvilgiu;

9. palankiai vertina Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai Josepo Borrellio pradinį pasiūlymą, grindžiamą ankstesniu Parlamento raginimu sukurti 20 mlrd. EUR pagalbos fondą pagal ETP Ukrainos ginkluotosioms pajėgoms remti, skiriant iki 5 mlrd. EUR per metus 2023–2027 m. laikotarpiu; apgailestauja, kad valstybės narės sumažino šį užmojį iki 5 mlrd. EUR papildomų lėšų, ir primygtinai ragina jas greitai pasiekti susitarimą šiuo klausimu; griežtai smerkia Vengrijos pastangas blokuoti pastarojo meto bandymus papildyti ETP ir Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą dėl specialaus pagalbos fondo Ukrainai sukūrimo; pabrėžia, kad visa ETP teikiama karinė pagalba ir ginklų tiekimas turi visiškai atitikti ES bendrąją poziciją dėl ginklų eksporto, tarptautinę žmogaus teisių teisę ir humanitarinę teisę bei privalo užtikrinti tinkamą skaidrumą ir atskaitomybę; apgailestauja, kad Jungtinės Amerikos Valstijos be reikalo delsė patvirtinti kitą skubiai reikalingos pagalbos Ukrainai dalį;

10. palankiai vertina karinės pagalbos misijos Ukrainai remti (EUMAM Ukraine) įsteigimą ir jos vaidmenį didinant Ukrainos ginkluotųjų pajėgų karinį veiksmingumą, kad jos galėtų ginti savo teritorinį vientisumą laikantis tarptautiniu mastu pripažintų Ukrainos sienų ir sudaryti sąlygas šaliai veiksmingai naudotis savo suverenitetu ir civilių gyventojų apsauga; pabrėžia, kad Karinių misijų planavimo ir vykdymo centrą (MPCC) reikia aprūpinti reikiamu personalu ir infrastruktūra, kad jis galėtų planuoti ir vadovauti šiai svarbiai mokymo misijai;

11. palankiai vertina EUMAM Ukraine gebėjimą lanksčiai patenkinti Ukrainos mokymo poreikius; tikisi, kad ji suteiks pridėtinės vertės plečiant mokymo pasiūlą ir bus suderinta su kitomis jau vykdomomis mokymo iniciatyvomis; primygtinai reikalauja pritaikyti mokymo modulius prie įgytos patirties, kad jie tinkamai atitiktų Ukrainos pajėgų poreikius; sveikina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) ir valstybes nares už sėkmingą daugiau kaip 30 000 karių mokymą iki 2023 m. pabaigos; palankiai vertina Komisijos pirmininko pavaduotojo ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą padidinti tikslą – 2024 m. apmokyti 60 000 Ukrainos karių; pabrėžia, kad, remiantis mūšio lauke įgyta patirtimi, svarbu nuolat koreguoti ir peržiūrėti mokymo modulius, taip pat nuolat daug dėmesio skirti dabartinių ir būsimų problemų sprendimui, įskaitant kovą su bepiločiais orlaiviais (UAV), bepiločių orlaivių sistemos mokymą, oro gynybą, minų aptikimą, kombinuotus ginklus ir specializuotą mokymą, taip pat dabartinių ir būsimų Ukrainos ginkluotųjų pajėgų pareigūnų pajėgumų plėtojimą visais lygmenimis ir atsižvelgiant į jų poreikius; be to, palankiai vertina sparčiai užbaigtus svarstymus ir aktyvų valstybių narių dalyvavimą pradedant vykdyti EUMAM Ukraine, nes tai galima apibūdinti kaip pavyzdį būsimoms karinio mokymo misijoms, ir ragina jas rodyti panašius užmojus bei įnešti panašų indėlį į kitas dabartines ir būsimas BSGP misijas ir operacijas;

12. palankiai vertina Europos Sąjungos patariamosios misijos Ukrainoje (EUAM Ukraine) lankstumą ir gebėjimą prisitaikyti įgyvendinant sunkiomis sąlygomis jos persvarstytus įgaliojimus, apimančius paramą tarptautinių nusikaltimų, įvykdytų per neišprovokuotą ir nepagrįstą Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, tyrimui ir baudžiamajam persekiojimui; ragina ES užtikrinti, kad ši misija galėtų vykti turėdama pakankamai finansinių, logistinių ir žmogiškųjų išteklių Ukrainos poreikiams patenkinti, ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina ne ES šalių dalyvavimą;

13. pabrėžia konkrečią ES paramą Ukrainai pagal trikryptį šaudmenų tiekimo metodą; primygtinai ragina organizuoti greitesnį šaudmenų pristatymą iš valstybių narių turimų atsargų pagal ETP; atkreipia dėmesį į antrąją trikrypčio šaudmenų tiekimo metodo kryptį, kuria siekiama iki 2024 m. kovo mėn. Ukrainai pateikti vieną milijoną artilerijos šovinių, ir reiškia susirūpinimą dėl naujausių pareiškimų, iš kurių matyti, kad termino nebus laikomasi; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisiją ir valstybes nares paspartinti bendrus Ukrainai skirtų šaudmenų viešuosius pirkimus ir pabrėžia, kad reikia didinti Europos pramonės gamybos pajėgumus užtikrinant greitą ir veiksmingą Amunicijos gamybos rėmimo akto (ASAP) įgyvendinimą; ragina valstybes nares suteikti specializuotas galimybes Europos gynybos sektoriaus mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), kad jos turėtų pajėgumų dalyvauti pasiūlymų teikimo procese; ragina ES valstybes nares paspartinti karinės amunicijos gamybos pajėgumų plėtrą, ypač daug dėmesio skiriant bendriems projektams su Ukraina ir užtikrinti, kad užsakymams Ukrainai būtų teikiamas prioritetas nedelsiant; taip pat pabrėžia, kad turėtų būti imtasi konkrečių veiksmų siekiant Ukrainos integracijos į ES gynybos ir kibernetinio saugumo politikos priemones ir programas vykstant narystės ES procesui, remiantis bendradarbiavimu ir mainais su Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA), remiantis esamu susitarimu su Europos gynybos agentūra ir galimybe valstybėms narėms vykdyti viešuosius pirkimus Ukrainos, kaip papildomų kiekių gavėjos, vardu pagal Europos gynybos pramonės stiprinimo naudojantis bendradarbiaujamaisiais viešaisiais pirkimais aktą (EDIRPA); ragina EIVT parengti tvaraus ir ilgalaikio saugumo įsipareigojimų Ukrainai paketo planą, kuriuo būtų papildytas didėjančių ES saugumo reikalavimų užtikrinimas; palankiai vertina tai, kad sukurta Ukrainos priemonė, ir primygtinai ragina visus dalyvius stengtis, kad ji būtų įgyvendinta;

14. pabrėžia, kad svarbu pasauliniu mastu pasmerkti Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuriuo pažeidžiama tarptautinė teisė ir JT Chartijos principai ir kenkiama pasauliniam saugumui ir stabilumui; ragina Komisijos specialųjį pasiuntinį ES sankcijų įgyvendinimo klausimais nuodugniai ištirti, kaip apeinamos ES sankcijos Rusijos subjektams, ypač dvejopo naudojimo prekėms, susijusioms su jos agresijos karu prieš Ukrainą; smerkia ne ES šalių kareivių, tame tarpe iš Kubos, Serbijos ir Sirijos, kovojančių už Rusiją agresijos kare Ukrainoje, dalyvavimą ir reikalauja, kad jie nedelsiant pasitrauktų;

15. atkreipia dėmesį į NATO Vilniaus aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatus, kurie aiškiai patvirtina, kad Ukraina ateityje priklausys aljansui; palankiai vertina aukščiausiojo lygio susitikimo paramos Ukrainai paketą ir tai, kad įsteigta NATO ir Ukrainos taryba, kuri parengs Ukrainą narystei NATO, pasibaigus karui ir atliks tai kuo greičiau; remia nuolatines transatlantines pastangas ir karinės pagalbos bei ginklų tiekimo Ukrainai koordinavimą;

16. pabrėžia, kad ES ir NATO įsipareigojimai Ukrainai yra platesnio tarptautiniu mastu suderinto Ukrainai skirtų saugumo garantijų rinkinio dalis, įskaitant tai, kad G 7 pradėjo taikyti daugiašalę derybų dėl dvišalių saugumo įsipareigojimų ir susitarimų dėl Ukrainos sistemą;

17. pabrėžia, kad svarbu toliau į praktiką perkelti ES sutarties 42 straipsnio 7 dalį dėl savitarpio pagalbos, ir ragina imtis konkrečių veiksmų siekiant sukurti tikrą ES solidarumo politiką, be kita ko, paaiškinant šios ir Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnio suderinamumą, atsižvelgiant į tai, kad ne visos ES valstybės narės yra NATO narės;

Europos gynybos stiprinimas reaguojant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą

18. pabrėžia ir patvirtina, kad tvirtai remia Versalio deklaracijoje prisiimtą ES valstybių ir vyriausybių vadovų įsipareigojimą teikti visą reikalingą paramą Ukrainai ir prisiimti didesnę atsakomybę už Europos saugumą stiprinant valstybių narių ir ES gynybos pajėgumus; šiuo atžvilgiu ragina geriau koordinuoti veiklą su transatlantinėmis sąjungininkėmis ir NATO; mano, kad būtina atnaujinti Strateginį kelrodį, kad būtų atsižvelgta į patirtį, įgytą per Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, kuris prasidėjo likus kelioms dienoms iki jo priėmimo, taip pat atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius Artimuosiuose Rytuose; ragina ES ir jos valstybes nares, atlikus šią peržiūrą, kuri turėtų būti atliekama reguliariai, įgyvendinti Versalio deklaracijos įsipareigojimą ir paspartinti visapusišką Strateginio kelrodžio įgyvendinimą pasitelkiant didelio masto karinį bendradarbiavimą pramonės ir ginkluotųjų pajėgų lygmeniu, kad Europos Sąjunga galėtų stipriau ir pajėgiau užtikrinti saugumą, taip pat būtų sąveiki su NATO ir ją papildytų:

19. atkreipia dėmesį į diskusijas dėl branduolinio atgrasymo Europoje ir ragina surengti konstruktyvią ir atvirą europinę diskusiją dėl šio pagrindinio teritorinės gynybos ir atgrasymo elemento, reikalingo ilgalaikiam Europos žemyno ir jo žmonių saugumui užtikrinti;

20. primena, kad, kaip aiškiai nurodyta Strateginiame kelrodyje, ES tikslas – sparčiai ir tvirtai veikti kiekvieną kartą ištikus krizei, prireikus ji tai turėtų daryti viena arba vykdydama partnerystę, ir kad Strateginis kelrodis neturi pakeisti gyvybiškai svarbių investicijų į ES saugumo ir gynybos pajėgumus atidėliojimo; pabrėžia, kad plataus užmojo Strateginio kelrodžio tikslus ir etapus galima pasiekti tik su atitinkamu politiniu ryžtu ir veiksmais valstybių narių ir ES institucijų vardu, taip pat prireikus teikiant reikiamą finansinį įnašą; todėl ragina valstybes nares sistemingai ir reguliariai atnaujinti grėsmių analizę;

21. dar kartą patvirtina, kad ES, siekdama tapti patikima geopolitine veikėja, turėtų reformuoti savo sprendimų priėmimo sistemą; apgailestauja dėl to, kad galimybės imtis sparčių, veiksmingų ir efektyvių užsienio, saugumo ir gynybos veiksmų, kaip numatyta ES sutarties nuostatose dėl pereigos, buvo išnaudotos labai ribotai; pakartoja savo raginimą Tarybai palaipsniui pereiti prie balsavimo kvalifikuota balsų dauguma priimant sprendimus BUSP ir BSGP srityse, bent jau tose, kurios nėra karinio pobūdžio; pakartoja savo raginimą rengti reguliarius ES gynybos ministrų tarybos posėdžius ir ragina Europos lygmeniu įsteigti bendrą civilinį ir karinį štabą, kuriame būtų derinamos civilinės ir karinės priemonės, siekiant visapusiškai pasinaudoti integruotu ES krizių valdymo metodu nuo strateginio planavimo iki faktinio misijos ar operacijos įvykdymo;

22. ragina kitoje Komisijoje paskirti Gynybos sąjungos komisarą, kuris būtų atsakingas už tikros Europos gynybos sąjungos sukūrimą ir už visus su gynyba susijusius klausimus, įskaitant BSGP, aiškiai padalijus užduotis su Komisijos pirmininko pavaduotoju ir Sąjungos vyriausiuoju įgaliotiniu; mano, kad kartu su visateisiu Parlamento Saugumo ir gynybos komitetu GSK turėtų kartu prižiūrėti specialų ir didelį gynybos sąjungos biudžetą;

ES strateginis kelrodis: „VEIKTI“

23. primena atitinkamiems ES organams ir valstybėms narėms jų įsipareigojimą stiprinti karinio planavimo ir vykdymo centrą (MPCC) ir užtikrinti visapusiškus operatyvinius pajėgumus, be kita ko, suteikiant tinkamas patalpas, pakankamai personalą ir pertvarkant ES karinį štabą; reikalauja, kad jo visapusiški operatyviniai pajėgumai būtų pasiekti iki 2025 m., kaip nurodyta Strateginiame kelrodyje, nepaisant 2018 m. lapkričio 19 d. Tarybos išvadų, kuriose numatytas 2020 m. terminas; taip pat reikalauja, kad MPCC darbuotojų skaičius būtų gerokai padidintas iki 250; pabrėžia, kad būtina skubiai nustatyti, kad MPCC būtų pagrindinė ES karinių operacijų vadovavimo ir kontrolės struktūra, įskaitant ir būsimų greitojo dislokavimo pajėgumų (GDP) naudojimą; pabrėžia, kad vienas iš dabartinių keturių nacionalinių operatyvinių štabų turėtų taip pat būti paskirtas šiai užduočiai atlikti;

24. pakartoja, kad svarbu visapusiškai įgyvendinti GDP skiriant ne mažiau kaip 5 000 karių ir atitinkamus pajėgumus, atsižvelgiant į jų modulinį pobūdį, kurie būtų prieinami krizinėmis situacijomis nepalankioje aplinkoje, pvz., gelbėjimo ir evakuacijos užduotims, pradinio atvykimo ir stabilizavimo operacijoms arba laikinam misijų sustiprinimui; mano, kad be tvirto politinio įsipareigojimo ir daugiau išteklių kyla pavojus siekiui, kad GDP pradėtų veikti iki 2025 m.; ragina valstybes nares atsižvelgti į praktines ES sutarties 44 straipsnio įgyvendinimo sąlygas įgyvendinant GDP, taip pat atitinkamai vykdant kitas BSGP operatyvines funkcijas, kad pageidaujančių ir galinčių valstybių narių grupė galėtų planuoti ir vykdyti misiją ar operaciją pagal ES sistemą ir taip užtikrinti greitą GDP aktyvavimą; pakartoja, kad GDP turėtų būti organizuojamas pagal skirtingus pranešimo apie perkėlimą terminus skirtingoms GDP dalims, kai kuriems iš jų būtų taikomas 5–10 dienų prašymo apie perkėlimą terminas; pažymi, kad tikslų mažiausią karių skaičių galima nustatyti tik po to, kai koncepciją planuojantys asmenys išanalizuos visu galimus scenarijus; mano, kad ES GDP turi didelį potencialą iš esmės pagerinti ankstesnių ES kovinių grupių patirtį ir ja remtis, šalinti ir įveikti įvairius jų trūkumus, stiprinti ES strateginį savarankiškumą ir teigiamai prisidėti prie ES integruoto požiūrio į saugumą ir taiką;

25. vertina 2023 m. spalio mėn. Ispanijoje vykusias pirmąsias realias pratybas, kurios yra 2023 m. krizių valdymo karinių pratybų MILEX (Krizių valdymo karinės pratybos) dalis, ir tikisi, kad ateityje bus rengiamos kitos realiosios pratybos, kuriomis siekiama pagerinti šiuos pajėgumus, didinti valstybių narių sąveiką ir veiksmingai išbandyti GDP panaudojimą įvairiuose scenarijuose; ragina valstybes nares ir EIVT užtikrinti, kad tokiems mokymams ir sertifikavimo pratyboms rengti būtų galima pasinaudoti bendrųjų išlaidų mechanizmu, siekiant užtikrinti tinkamą dalyvavimą ateityje;

26. pabrėžia, kad GDP turėtų būti įsteigtas kaip vienas iš ES karinių reagavimo į krizes pajėgumų, turinčių savo teisinį tapatumą, kad būtų galima sukurti GDP kaip nuolat veikiančias pajėgas, kurios vykdytų pratybas drauge, sukurti nuolatines pajėgas; atkreipia dėmesį į tai, kad GDP turėtų vykdyti reguliarias bendras pratybas strateginiu, jungtinių pajėgų ir taktiniu lygmenimis ES sistemoje, grindžiamas veiklos scenarijais ir laikantis vienodų mokymo ir sertifikavimo standartų, pvz., tokių kaip NATO, siekiant pagerinti parengtį ir sąveikumą; pabrėžia, kad pratybų tvarkaraštį turėtų sudaryti EUMS, o jas planuoti ir vykdyti turėtų MPCC; ragina valstybes nares įsipareigoti iki 2025 m. iš esmės sumažinti kritines strateginių veiksnių spragas, visų pirma susijusias su RPT, pvz., strateginio transportavimo oru, kosminių ryšių priemonių, medicinos priemonių, kibernetinės gynybos pajėgumų ir žvalgybos bei išžvalgymo; palankiai vertina tai, kad valstybės narės neseniai pašalino pajėgų generavimo spragas, kad Greitojo dislokavimo pajėgumai ir jų kovinės grupės iki 2025 m. galėtų pradėti veikti visu pajėgumu;

27. primena, kad ES nustatė ilgalaikį tikslą gerokai padidinti savo užmojus ir stengtis plėtoti savo pajėgumus savanoriškai dislokuoti iki 60 000 karių iš valstybių narių ES vadovaujamose operacijose, kaip nustatyta 1999 m. Helsinkio pagrindiniame tiksle;

28. pabrėžia, kad būtina skubiai iš esmės sustiprinti mūsų ginkluotųjų pajėgų karinį mobilumą ir į jį investuoti, pirmenybę teikiant investicijoms, kuriomis siekiama pašalinti kliūtis ir trūkstamas jungtis; palankiai vertina valstybių narių, sąjungininkių, ES ir NATO pastangas skatinti karinį mobilumą Vidurio ir Rytų Europoje; ragina valstybes nares imtis tolesnių veiksmų siekiant supaprastinti ir suderinti karinio mobilumo procedūras bei sutrumpinti leidimų išdavimo terminus, kad ES valstybės narės galėtų greičiau veikti ir veiksmingiau reaguoti pagal savo gynybos poreikius ir įsipareigojimus tiek BGSP misijų ir operacijų atžvilgiu, tiek nacionalinių ir daugiašalių veiksmų atžvilgiu;

29. ragina stiprinti EGA, valdyti pažangius mokslinius tyrimus ir pajėgumų plėtojimą ir skatinti bendrus viešuosius pirkimus, kad būtų sustiprinta ES gynybos technologinė ir pramoninė bazė (EGPTB), kartu netrukdant įsigyti jokios įrangos iš panašių pažiūrų valstybių; ragina gerinti gynybos finansavimą nagrinėjant galimą Europos investicijų banko skolinimo politikos reformą; ragina stiprinti pramonės subjektų galimybes gauti privatų finansavimą siekiant užtikrinti, kad Europos gynybos pramonė turėtų pakankamai galimybių tvariai naudotis viešuoju ir privačiuoju finansavimu bei investicijomis; ragina Komisiją, bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, apsvarstyti galimybę parengti finansinio produkto, kuriuo siekiama remti investicijas į Europos saugumą, įskaitant gynybos pramonės veiksmus, parametrus; palankiai vertina bendras Europos investicijų banko ir Komisijos pastangas pradėti įgyvendinti 175 mln. EUR gynybos nuosavo kapitalo priemonę, skirtą skatinti dvejopo naudojimo technologijų plėtrą; palankiai vertina naujas persvarstytas fiskalines taisykles dėl biudžeto deficito, pagal kurias po Rusijos invazijos į Ukrainą bus galima skirti papildomų karinių išlaidų;

30. ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį bei valstybes nares vykdyti patikimesnes, lankstesnes, veiksmingesnes ir modulines BSGP misijas ir operacijas, kurios gali būti pritaikytos prie kintančių saugumo aplinkybių, atsižvelgiant į integruoto požiūrio principą, ir kurios būtų grindžiamos BSGP civilinių ir karinių aspektų sinergija ir papildomumu; pabrėžia, jog svarbu, kad civilinės BSGP misijos būtų koordinuojamos su kitais tarptautiniais partneriais, kurie priimančiojoje šalyje vykdo panašią veiklą; pabrėžia, kad svarbu nustatyti aiškius ir pasiekiamus kiekvienos misijos ir operacijos tikslus, papildytus būtinais finansiniais, logistiniais ir žmogiškaisiais ištekliais, atsižvelgiant į pažangą, pasiektą siekiant kiekvieno tikslo; pabrėžia, kad kiekviena misija ir operacija turi būti veiksmingai pritaikyta kiekvienos priimančiosios šalies poreikiams ir reikalavimams, užtikrinant, kad būtų sudarytos būtinos sąlygos misijai pasiekti nustatytus tikslus ir palaikyti tvirtą partnerystę su vietos gyventojais bei nacionalinėmis valdžios institucijomis; pabrėžia, kokie svarbūs metodai „mokyti ir aprūpinti“ bei „mokyti mokytoją“ vykdant misijas ir operacijas siekiant užtikrinti ilgalaikę jų sėkmę ir poveikį priimančiajai šaliai;

31. palankiai vertina tai, kad priimtas naujas susitarimas dėl civilinių BSGP pajėgumų, ir įsipareigojimą didinti civilinių misijų veiksmingumą, lankstumą ir gebėjimą reaguoti, be kita ko, spartinant sprendimų priėmimą, stiprinant operacijų planavimą, taip pat gerinant personalo atranką ir įdarbinimą, pabrėžiant didesnę lyčių lygybę ir gerinant reagavimo priemones; mano, kad civilinės ir karinės misijos turi daugiau dėmesio skirti pagrindiniams žmonių saugumo elementams; palankiai vertina EIVT ir valstybių narių įsipareigojimą, glaudžiai konsultuojantis su Komisija, 2024 m. nustatyti reguliarų ir struktūrinį civilinių pajėgumų plėtojimo procesą;

32. ragina rengti išsamius visų misijų ir operacijų poveikio vertinimus, kurie būtų atliekami dažnai, kartu su strategine peržiūra, siekiant veiksmingiau įvertinti trumpalaikį, vidutinės trukmės ir ilgalaikį poveikį priimančiajai šaliai, taip pat ištirti, ar misijos ir operacijos pasiekė norimą poveikį; ragina pasidalyti šiais poveikio vertinimais su Parlamentu; pabrėžia, kad visose misijose ir operacijose būtina numatyti laikinojo galiojimo išlygas, kad prireikus būtų galima tvariai jas nutraukti;

33. ragina Tarybą ir EIVT į savo BSGP misijas ir operacijas įtraukti kultūros paveldo apsaugos komponentą, siekiant teikti pagalbą ir užtikrinti švietimą vietos partneriams sprendžiant saugumo uždavinius, susijusius su kultūros paveldo išsaugojimu ir apsauga; ragina Tarybą ir EIVT įtraukti prevencinės diplomatijos komponentą į savo BSGP misijas ir operacijas, kad būtų galima geriau išanalizuoti padėtį konkrečioje teritorijoje, išvengti konfliktų protrūkio, įtampos stiprėjimo, tąsos ir pasikartojimo bei tarpininkauti šalims, kuriose gresia smurtas, padedant pasiekti susitaikymą ir kurti atsparią ir įtraukią visuomenę;

34. primena, kad lyčių aspekto integravimas ir veikimo užtikrinimas išorės santykių srityje ir Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkės įgyvendinimas yra ilgalaikiai ES prioritetai; todėl primygtinai pabrėžia, kad svarbu laikytis visų prisiimtų įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus, prisiimtus pagal Trečiąjį ES lyčių lygybės veiksmų planą (LLVP III, 2020–2024 m.) ir Strateginį kelrodį, be kita ko, skatinant lyčių lygybę ir sistemingai integruojant lyčių aspektą, grindžiamą duomenimis pagrįsta lyčių aspekto analize, į visus civilinius ir karinius BSGP planus ir veiksmus; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina patarėjų lyčių klausimais paskyrimą visose BSGP misijose ir operacijose ir kontaktinių punktų lyčių klausimais tinklo sukūrimą; ragina visapusiškai įgyvendinti įsipareigojimus, prisiimtus naujajame susitarime dėl civilinių BSGP pajėgumų, kuris apima gerokai didesnį moterų kaip civilinės BSGP srities tarptautinių darbuotojų dalyvavimą, kad joms būtų atstovaujama bent 40 proc., kartu siekiant lyčių lygybės; vis dėlto pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti lyčių lygybę ir visapusišką bei prasmingą moterų dalyvavimą BSGP, ypač karinėse misijose; ragina valstybes nares imtis veiksmų siekiant kuo labiau sumažinti kliūtis moterims siekti karjeros atitinkamose gynybos pajėgose; ragina EIVT teikti reguliarias ataskaitas Saugumo ir gynybos pakomitečiui (SEDE) apie pažangą įgyvendinant su lytimi susijusius veiksmus;

35. pabrėžia esminį lyčių lygybės ir moterų teisių vaidmenį sprendžiant pagrindinius saugumo ir gynybos priemonių aspektus; griežtai smerkia karo nusikaltimus prieš civilius gyventojus, visų pirma seksualinio smurto, kaip karo priemonės, naudojimą; pabrėžia, kokios svarbios kibernetinio saugumo priemonės stebint ir užkertant kelią prekybai moterimis, nukentėjusiomis nuo konfliktų;

36. pabrėžia, kad, neskaitant saugumo garantijų ir pagalbos Ukrainai teikimo, turi būti taikomos priemonės, skirtos psichikos sveikatos problemoms, kurios kyla ir kils kaip karo pasekmė tarp karinio personalo ir piliečių, spręsti;

37. palankiai vertina 2023 m. birželio mėn. bendrą komunikatą „Naujas požiūris į klimato ir saugumo sąsają. Klimato kaitos ir aplinkos būklės poveikio taikai, saugumui ir gynybai mažinimas“, kuriame nurodomi konkretūs veiksmai, kaip šalinti klimato kaitos ir aplinkos būklės blogėjimo padarinius saugumui ir Europos gynybai, įskaitant BSGP; pabrėžia, kad reikia tęsti visapusišką jo įgyvendinimą, siekiant padidinti veiklos veiksmingumą, įskaitant patarėjų aplinkos apsaugos klausimais siuntimą į visas BSGP misijas ir operacijas iki 2025 m., taip pat remti valstybes nares šalinant bet kokias spragas, kliūtis ir teikiant paskatas rengti savo ginkluotąsias pajėgas klimato kaitai, kaip raginama Strateginiame kelrodyje;

38. dar kartą atkreipia dėmesį į svarbų jaunimo ir jaunimo organizacijų vaidmenį palaikant ir propaguojant taiką ir saugumą ir ragina EIVT įsipareigoti sistemingiau integruoti jaunus žmones į savo jaunimo, taikos ir saugumo darbotvarkę;

39. pabrėžia tinkamo, lankstaus ir tvaraus visų saugumo ir gynybos programų ir iniciatyvų, įskaitant BUSP biudžetą ir ETP, finansavimo svarbą; apgailestauja dėl to, kad BUSP biudžetas nuo 2014–2020 m. daugiametės finansinės programos (DFP) iki 2021–2027 m. DFP padidėjo tik nežymiai, o BSGP misijų užduočių skaičius padidėjo; ragina stipriai padidinti finansavimą BUSP biudžetui įskaitant specialią BSGP biudžeto eilutę, kuria nustatoma civilinės paramos priemonė, kad šalims partnerėms būtų suteikta įranga ir paslaugos, padedančios didinti jų civilinius pajėgumus; palankiai vertina Europos Vadovų Tarybos susitarimą persvarstytoje ES DFP 64,6 mlrd. EUR padidinti naujus prioritetus, įskaitant 1,5 mlrd. EUR padidinimą Europos gynybos fondui (EGF) pagal naująją Europos strateginių technologijų platformą (STEP);ragina valstybes nares iš naujo įvertinti bendrųjų sąnaudų apimtį ir apibrėžtį siekiant stiprinti solidarumą ir skatinti dalyvauti karinėse misijose ir operacijose, taip pat su pratybomis susijusias išlaidas pagal Strateginį kelrodį; be to, ragina valstybes nares iš dalies pakeisti ETP finansavimo procesą, kad būtų užtikrinta tinkama ir tvari parama partneriams, sąjungininkams ir BSGP operacijoms;

ES strateginis kelrodis: „INVESTUOTI“

40. palankiai vertina padidintus ES valstybių narių ir institucijų biudžetus ir investicijas į gynybą ir ragina kuo labiau padidinti jų poveikį, kad Europos ginkluotosioms pajėgoms būtų suteikti reikiami pajėgumai, didinant bendrus viešuosius pirkimus ir bendras investicijas į mokslinius tyrimus gynybos srityje ir jos vystymąsi; vis dėlto apgailestauja, kad nei dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, nei dėl dabartinių ES lygmens gynybos pramonės programų nebuvo realių pokyčių, kurie paverstų ES lygmens bendradarbiavimą norma; primygtinai ragina valstybes nares sustiprinti bendradarbiavimą gynybos pramonėje ir nustatyti minimalius tikslus, t. y. 35 proc. Europos bendradarbiaujamųjų gynybos įrangos viešųjų pirkimų ir 20 proc. Europos bendradarbiaujamųjų gynybos tyrimų ir technologijų rodiklį, kaip susitarė visos valstybės narės Europos gynybos agentūroje ir kaip deklaruota dar 2007 m.; taip pat apgailestauja dėl to, kad siekdama finansuoti EDIRPA ir ASAP, Komisija ėmėsi eikvoti esamus išteklius, skirtus kitoms saugumo ir gynybos iniciatyvoms ar kitoms programoms, taip pakenkdama tam tikroms esamoms iniciatyvoms ir pabrėždama, kad daugiau išteklių reikia skirti DFP 5-ai išlaidų kategorijai; ragina valstybes nares ir Komisiją skirti daugiau finansinių ir žmogiškųjų išteklių EIVT, siekiant užtikrinti, kad ji galėtų veiksmingai atlikti savo, kaip ES diplomatinės tarnybos, vaidmenį, atsižvelgiant į itin nepastovias geopolitines aplinkybes ir pastaraisiais metais išaugusius reikalavimus dėl ribotų jos pajėgumų; vis dėlto pabrėžia, kad didesnės investicijos turi būti tvarios ir padėti šalinti kylančias grėsmes;

41. primena, kad ES ir valstybės narės dabar turi išsamų priemonių rinkinį, kuriuo siekiama stiprinti strateginį požiūrį į pajėgumų plėtojimą, visų pirma vadovaujant Bendrai viešųjų pirkimų gynybos srityje darbo grupei ir naudojantis EGA suderinta metine peržiūra gynybos srityje (CARD), Pajėgumų plėtojimo planu (PPP) ir investicijų gynybos srityje spragų analize; pabrėžia, kad šios priemonės dabar turi būti visapusiškai panaudotos, parodant jų nuoseklumą, veiksmingumą ir konkrečius rezultatus; ragina Komisiją ir Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį pateikti atnaujintą investicijų gynybos srityje spragų analizę ir nustatyti pajėgumus ir programas, kurie iki dešimtmečio pabaigos bus plėtojami padedant ES; primena, kad šiuo tikslu reikia plėtoti Europos pajėgumų ir ginkluotės politiką; ragina Tarybą ir Komisiją skatinti investicijas į gynybos inovacijas;

42. palankiai vertina 2023 m. PPP peržiūrą ir pristatymą; apgailestauja dėl ribotos pažangos plėtojant pajėgumus nuo pirmojo PPP 2008 m.; pabrėžia, kad, visų pirma atsižvelgiant į Rusijos neteisėtą agresijos karą prieš Ukrainą ir grėsmę Europos saugumui, ES valstybės narės turi dėti daugiau bendrų pastangų siekiant atgrasyti agresorius ir apsaugoti ES piliečius ir interesus;

43. mano, kad, deja, EGF vis dar nepakankamai finansuojamas, tačiau rodo ES lygmens veiksmų Europos gynybos srityje pridėtinę vertę; rekomenduoja išplėsti Komisijos pasiūlymus visose su gynyba susijusiose ES politikos srityse, koordinuojant veiksmus su valstybėmis narėmis; ragina papildomai 1 mlrd. EUR padidinti EGF biudžetą, be 1,5 mlrd. EUR, dėl kurių susitarta pagal STEP pasiūlymą; primygtinai ragina užtikrinti kuo didesnį nuoseklumą ir koordinuoti įvairias iniciatyvas saugumo ir gynybos srityje, pvz., CARD, EGF, EDIRPA, ASAP, PESCO ir karinio mobilumo, be kita ko, siekiant išvengti sutapimų, užtikrinti veiksmingas viešąsias investicijas ir panaikinti esminių pajėgumų trūkumą;

44. pabrėžia, kad svarbu mažinti priklausomybę nuo svarbiausių technologijų ir vertės grandinių, siekiant didesnio Europos Sąjungos technologinio savarankiškumo, kuris leistų jai pačiai kurti, gaminti ir diegti technologijas svarbiausiose srityse; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Svarbiausiųjų žaliavų aktą, kuris yra labai svarbus įgyvendinant Versalio deklaracijos principus ir stiprinant Europos gynybos pramonės tiekimo grandinių atsparumą; pabrėžia, kad skatinant bendrus viešuosius pirkimus Europos lygmeniu logiškai papildomas EGF – nuo mokslinių tyrimų ir plėtros iki viešųjų pirkimų, taip konsoliduojant paklausą, kuri pagerina valstybių narių ginkluotųjų pajėgų sąveiką, padeda pasiekti masto ekonomiją ir galiausiai stiprina Europos gynybą; pažymi, kad gynybos produktai, kai įmanoma, turėtų būti surenkami Europos įmonėse, nes tai rems Europos pramonę, ypač MVĮ;

45. atkreipia dėmesį į tai, kad EDIRPA ir ASAP gali būti tik pirmas žingsnis gerinant Europos technologinės ir pramoninės bazės pajėgumus aprūpinti valstybes nares reikiamais produktais ir jų kiekiais, ir turėtų būti papildytas tolesnėmis iniciatyvomis, įskaitant Europos gynybos pramonės strategiją (EGIS) kartu su numatyta ilgalaike ir visaapimančia Europos investicijų gynybos srityje (EDIP) programa, kuriai reikia užtikrinti tinkamą finansavimą, taip pat veiksmingą reglamentavimo sistemą, kuria siekiama skatinti inovacijas, gamybą ir užtikrinti pažangesnes ir veiksmingesnes viešąsias investicijas; šiuo atžvilgiu ragina ES valstybes nares per būsimą DFP peržiūrą skirti reikiamų lėšų visoms Europos gynybos priemonėms; apgailestauja dėl to, kad Komisija vis dar nepateikė pasiūlymo dėl EDIP; ragina skubiai ir veiksmingai įgyvendinti EDIRPA ir ASAP; visiškai pritaria pasiūlymui sukurti 100 mlrd. EUR bendrą gynybos fondą, kuriuo būtų siekiama nedelsiant padidinti vidaus ginklų ir šaudmenų gamybą;

46. ragina Komisiją remtis Europos Sąjungos karinio komiteto (ESKK) ekspertinėmis žiniomis nustatant gynybos pramonės prioritetus ir formuluojant gynybos iniciatyvas, kad būtų užtikrintas karinis nuoseklumas pramonės lygmeniu;

47. ragina valstybes nares padidinti savo gynybos išlaidas ir užtikrinti tvarų jų lygį, kad būtų galima prisitaikyti prie dabartinės geopolitinės padėties ir kovoti su didelėmis grėsmėmis Sąjungos saugumui; ragina ES NATO valstybes nares padidinti savo karinius biudžetus, remiantis jų pačių poreikių vertinimu, ir tinkamai koordinuotai ir visapusiškai išleisti ne mažiau kaip 2 proc. BVP, kad būtų pasiekta masto ekonomija ir sąveikumas, taip pat primena, kad labai padidėjo kitų konkurentų, pvz., Rusijos ir Kinijos, gynybos išlaidos, taip pat siekiant pašalinti trūkumus ir patenkinti reikalavimus visose srityse, kylančius dėl visa labiau ginčijamos saugumo tvarkos, taip pat atsižvelgiant į istoriškai nepakankamo investavimo ir didėjančios infliacijos poveikį gynybos biudžetams; pabrėžia esminį EGTPB vaidmenį aprūpinant valstybių narių ginkluotąsias pajėgas, kad jos galėtų apsaugoti Europos piliečius ir interesus;

48. pabrėžia, kad Europos ginkluotosios pajėgos susiduria su rimtomis verbavimo ir išlaikymo problemomis; mano, kad būtina išanalizuoti šias problemas, todėl ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai pavesti EUMC rinkti ir analizuoti duomenis iš ES valstybių narių šiais klausimais, siekiant nustatyti galimas atsakomąsias priemones; atkreipia dėmesį į tai, kad tikros Europos gynybos sąjungos negalima sukurti be bendros karinės kultūros, todėl ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai įpareigoti Europos saugumo ir gynybos koledžą tobulinti ir plėsti valstybių narių ginkluotųjų pajėgų karinio personalo mokymo modulius;

49. akcentuoja nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) svarbą gerinant ES gynybos pajėgumus ir palankiai vertina pažangą, iki šiol padarytą vykdant PESCO iniciatyvos projektus, pvz., kibernetinės gynybos, bepiločių orlaivių sistemų, medicinos paslaugų ir cheminio, biologinio, radiacinio ir branduolinio (ChBRB) stebėjimo srityse, taip pat tolesnę pažangą, padarytą vykdant projektus visose karinėse srityse, kaip nurodyta PESCO sekretoriato metinėje projektų pažangos ataskaitoje; tačiau apgailestauja, kad valstybės narės vis dar nevisapusiškai naudojasi PESCO sistema ir kad įgyvendinimo pažanga vis dar gerokai atsilieka nuo lūkesčių; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį ir valstybes nares nuolat atlikti išsamią projektų ir jų perspektyvų peržiūrą, kuri taip pat turėtų apimti galimybę sujungti, pergrupuoti ar net nutraukti projektus, kuriuos įgyvendinant nedaroma pakankama pažanga, ir nukreipti pastangas į nedidelį skaičių prioritetinių projektų, kuriais siekiama konkrečių veiksmų, kaip nurodyta Strateginiame kelrodyje; labai apgailestauja, kad Parlamentas negali tinkamai tikrinti PESCO projektų; ragina valstybes nares reguliariai, bent du kartus per metus, teikti Parlamentui pažangos, padarytos vykdant PESCO, vertinimą;

50. ragina Tarybą pradėti projektą, kuriuo siekiama įsteigti Europos civilinį taikos korpusą, sutelkiantį institucinių ir neinstitucinių subjektų patirtį konfliktų prevencijos, taikaus konfliktų sprendimo ir susitaikymo srityse, siekiant, kad ES civilinis krizių valdymas būtų patikimesnis, nuoseklesnis, veiksmingesnis, lankstesnis ir labiau matomas;

ES strateginis kelrodis: „NUMATYTI GRĖSMES IR APSISAUGOTI“

51. pabrėžia, kad Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą yra platesnės strategijos, kuria siekiama pakenkti taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai, dalis; ragina ES stiprinti savo pajėgumus reaguoti į hibridinį karą, įskaitant grėsmių aptikimą ir reagavimą į Rusiją, ir kitus valstybinius ir nevalstybinius subjektus, kurie organizuoja užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijas, kuriomis pažeidžiami mūsų interesai ir vertybės bei saugumas, be kita ko, skleidžiant melagingus naratyvus apie ES arba nukreiptus prieš BSGP misijas ir operacijas strateginėse srityse; reiškia didelį susirūpinimą dėl pavojaus, kurį dirbtiniu intelektu (DI) grindžiama dezinformacija ir manipuliavimo informacija kampanijos, be kita ko, kuriant netikras interneto svetaines bei falsifikuotas nuotraukas, kelia demokratiniams procesams, ypač rengiantis rinkimams; ragina Komisiją ir EIVT glaudžiai bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi, pilietine visuomene, taip pat akademine ir technine bendruomene kovojant su šiomis piktaviliškomis įtakos kampanijomis ir sprendžiant naujų technologijų suginklinimo klausimą;

52. atsižvelgdamas į tai, ragina visas valstybes nares ***ir ES šalis kandidates*** įgyvendinti Parlamento rezoliucijose pateiktas rekomendacijas dėl užsienio šalių kišimosi į visus demokratinius procesus Europos Sąjungoje, be kita ko, dėl dezinformacijos ([24]);

53. pabrėžia, kad Kinija puoselėja ribų neturinčią draugystę su Rusija, kuri apima didelį technologijų ir karinių pajėgumų perdavimą, ir kelia vis daugiau saugumo iššūkių ES, ypač kibernetinėje ir užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijų srityse; pabrėžia, kad ES turi stiprinti savo ypatingos svarbos infrastruktūros objektų saugumą ir neliečiamumą, mažinti riziką ir skatinti ES technologinį pranašumą ypatingos svarbos sektoriuose, įskaitant priemones, kuriomis ribojami arba pašalinami didelės rizikos tiekėjai, ypač su Kinijos vyriausybe susiję subjektai;

54. primena, kad priklausomybė nuo ypatingos svarbos produktų su skaitmeniniais elementais didelės rizikos tiekėjų kelia strateginę riziką, kuri turėtų būti šalinama Sąjungos lygmeniu; pabrėžia, kad reikia toliau stiprinti TUI tikrinimo procedūras taikant išsamaus patikrinimo standartus, siekiant nustatyti valstybių vyriausybių poveikį, kuris prieštarautų Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo ir gynybos interesams, kaip nustatyta BUSP sistemoje pagal ES sutarties V antraštinę dalį, daromą investuotojams į ES ypatingos svarbos infrastruktūrą, pvz., Europos uostus ir povandeninius kabelius Baltijos, Vidužemio ir Arkties jūrose; pabrėžia, kad šis požiūris turėtų būti vienodai taikomas šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms; mano, kad, siekiant Europos informacinių ir ryšių technologijų tiekimo grandinę iš tiesų apsaugoti nuo riziką keliančių pardavėjų ir intelektinės nuosavybės vagyščių pasinaudojant kibernetine erdve, reikia papildomų teisės aktų; ragina sukurti Europos sistemą, kuria būtų siekiama atidžiai reglamentuoti ir nustatyti būtiniausius standartus bei sąlygas, susijusius su itin svarbių Sąjungos saugumui ir gynybai intelektinės nuosavybės ir technologijų, įskaitant, be kita ko, dvejopo naudojimo prekes, eksportu;

([24]) (2020/2268(INI)) ir (2022/2075(INI));
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-0064_LT.html;
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0219_LT.html

55. reiškia susirūpinimą dėl agresyvios Kinijos karinės pozicijos Pietų Kinijos jūroje, įskaitant salų statybą, persekiojimą ir pavojingus manevrus, kuriuos vykdo jos karinės pajėgos, pakrančių apsaugos pajėgos ir nereguliariosios jūrų karinės pajėgos, taip pat dėl jos nuolat daromo karinio spaudimo, vykdomų užpuolimo pratybų, oro erdvės pažeidimų ir kitų pilkosios zonos karinių veiksmų, įskaitant prieš Taivaną nukreiptas kibernetines ir dezinformacijos kampanijas; ragina kartu su ES partneriais regione užtikrinti dažnesnį koordinuotą jūrinį buvimą (CMP) ir stiprinti gebėjimus; ragina Kiniją nutraukti visus šiuos veiksmus, kurie kelia pavojų viso regiono stabilumui ir, žvelgiant plačiau, daro tiesioginį poveikį Europos saugumui; ragina valstybes nares Taivano sąsiauryje dažniau vykdyti laivybos laisvės operacijas ir stiprinti dialogus saugumo klausimais su Taivanu, siekiant atgrasyti Kiniją nuo agresijos prieš demokratinę salą; pabrėžia bendradarbiavimą su Taivanu, pasinaudojant jo ekspertinėmis žiniomis ir technologine pažanga kovojant su Kinijos kibernetinėmis grėsmėmis, atsižvelgiant į regioninius ir ES saugumo klausimus; palankiai vertina neseniai pasiektą Kinijos ir JAV vadovų susitarimą atnaujinti aukšto lygio karinius ryšius;

56. pažymi, kad didelę dalį Afrikos infrastruktūros, įskaitant jos ryšių infrastruktūrą, finansavo ir pastatė Kinijos valstybinės įmonės; reiškia susirūpinimą dėl to, kad šis Kinijos modelis yra akivaizdžiai patrauklus daugeliui šalių, kurios negali atitikti ES reikalavimų gauti lygiavertį finansavimą, ir taip auga Kinijos įtaka darant žalą ES partnerystėms; atsižvelgdamas į tai, yra tvirtai įsitikinęs, kad ES turėtų toliau stiprinti bendradarbiavimą su Afrikos partneriais ir didinti savo paramos matomumą ir apčiuopiamą naudą vietos gyventojams; ragina parengti ilgalaikę ir į ateitį orientuotą ES saugumo strategiją Kinijos, Vidužemio jūros regiono ir Afrikos atžvilgiu;

57. ragina daryti papildomą pažangą toliau tobulinant ES hibridinių priemonių rinkinį, visų pirma sprendžiant veiklos, susijusios su kibernetiniais išpuoliais ir užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijomis klausimus, ir ES kibernetinės diplomatijos priemonių rinkinio įgyvendinimo gairių peržiūrą; palankiai vertina Strateginiame kelrodyje ir naujame susitarime dėl civilinių pajėgumų nustatytą įsipareigojimą iki 2024 m. užtikrinti būtinus pajėgumus, kad vykdant civilines BSGP misijas ir operacijas būtų galima reaguoti į hibridinius išpuolius, įskaitant užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijas ir kibernetines atakas, taip pat parengti nuoseklią ir aiškią komunikacijos strategiją; pakartoja, kad būtina nedelsiant užtikrinti ekspertines žinias ir pajėgumus saugioms informacinėms ir ryšių technologijoms visose BSGP misijose ir operacijose, kad būtų galima saugiai bendrauti veiksmų vietoje ir su visomis ES institucijomis; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina EIVT ir valstybių narių įsipareigojimą iki 2025 m. įgyvendinti greitojo dislokavimo ryšių ir informacijos sistemą, siekiant saugiai sujungti pajėgas ir misijų štabus operacijų vietoje su Briuseliu; pripažįsta svarbų vaidmenį, kurį šiuo atžvilgiu atliks besiformuojančios perversminės technologijos, pvz., kvantinė kompiuterija ir dirbtinis intelektas; ragina EIVT ir Komisiją stiprinti savo bendradarbiavimą ir koordinavimą su kitomis bendraminčių partnerių ir organizacijų misijomis bei operacijomis, įskaitant Jungtinių Tautų taikos palaikymo operacijas, kovojant su užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi operacijomis vietoje;

58. ragina valstybes nares ir EIVT atnaujinti savo strategiją ir imtis konkrečių veiksmų siekiant sistemingai įtraukti finansinius ir žmogiškuosius išteklius, priemones ir mokymus, kuriais siekiama kovoti su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi susijusiomis grėsmėmis, visose ES delegacijose ir BSGP misijose bei operacijose, vykdant platesnius įgaliojimus priimančiosiose šalyse ir siekiant užtikrinti atsparumą hibridinėms grėsmėms ir užsienio vykdomam manipuliavimui informacija ir kišimuisi; ragina didinti BSGP misijų teikiamos naudos, dalyvavimo ir vaidmens matomumą ir strateginę komunikaciją;

59. ragina valstybes nares, EIVT ir Komisiją apsvarstyti galimybę sukurti pakankamai išteklių turinčią ir nepriklausomą struktūrą, kuriai būtų pavesta nustatyti, analizuoti ir dokumentuoti prieš visą ES nukreiptas užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi grėsmes, siekiant didinti informuotumą apie padėtį ir dalijimąsi žvalgybos informacija apie grėsmes, taip pat plėtoti priskyrimo pajėgumus ir atsakomąsias priemones, susijusius su užsienio vykdomu manipuliavimu informacija ir kišimusi; mano, kad ši struktūra būtų atskaitos taškas ir specializuotas žinių centras, palengvinsiantis ir skatinsiantis valstybių narių valdžios institucijų, ES institucijų ir ES agentūrų operatyvinius mainus, taip pat sudarysiantis sąlygas keistis geriausios praktikos pavyzdžiais su panašiai mąstančiais partneriais visame pasaulyje; pabrėžia, kad struktūra turėtų paaiškinti ir sustiprinti EIVT Strateginės komunikacijos skyriaus ir jo darbo grupių, kaip ES diplomatinės tarnybos strateginio organo, vaidmenį ir užkirsti kelią veiklos dubliavimuisi;

60. pabrėžia, kad siekdama kovoti su didėjančiomis grėsmėmis ir netoli ES esančių ES nepriklausiančių šalių kuriamais antieuropietiškais naratyvais, ES turi dėti daugiau pastangų teikdama paramą ir mokymus bendraminčiams partneriams bei stiprindama jų gebėjimus, be kita ko, kovodama su užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijomis; ragina didinti atsparumą dezinformacijai ir ardomosioms kampanijoms, kuriomis siekiama pakenkti demokratiniams procesams ir sukurti susiskaldymą, ir skatinti šalis kandidates imtis ryžtingų veiksmų kovojant su manipuliacine dezinformacija, piktavališka propaganda ir kitomis hibridinėmis grėsmėmis; ragina imtis proaktyvių strateginių priemonių siekiant kovoti su hibridinėmis grėsmėmis ir užkirsti kelią trečiųjų šalių kišimuisi į politinius, rinkimų ir kitus narystės siekiančių šalių procesus, visų pirma tai pasakytina apie kenkėjiškus veiksmus, kuriais siekiama manipuliuoti visuomenės nuomone ir pakenkti europinei integracijai;

61. smarkia ir yra susirūpinęs dėl privačių karinių bendrovių ir valstybės remiamų įgaliotinių, pvz., „Vagnerio grupės“ ir kitų ginkluotų grupuočių, nereguliariųjų karinių pajėgų ir įgaliotinių, hibridinio karo veiklos, vykdomos siekiant daryti įtaką įvairiose pasaulio šalyse; ragina EIVT kartu su panašiai mąstančiais partneriais sukurti iniciatyvą, kuria būtų kovojama su piktavališkomis nevalstybinių ir valstybės remiamų subjektų grupėmis, pvz., Vagnerio grupe; pabrėžia, kad esami ES priemonių rinkiniai turėtų apimti atsako priemones, pvz., sankcijas, ES nepriklausančioms valstybėms, kurios finansuoja privačias karines bendroves arba bendradarbiauja su jomis pažeidžiamuose regionuose;

62. smerkia agresijos politiką, įskaitant iš anksto suplanuotą Azerbaidžano karinį išpuolį prieš Kalnų Karabachą; primena, kad šis išpuolis įvykdytas po mėnesius trukusio Kalnų Karabache gyvenančių armėnų organizuoto marinimo badu ir izoliacijos blokuojant Lačino koridorių; pabrėžia, kad vietoje esantys vadinamieji Rusijos taikdariai nesiėmė jokių veiksmų, kad nutrauktų blokadą ar sustabdytų Azerbaidžano karinį puolimą prieš Kalnų Karabachą ar užkirstų tam kelią; smerkia ne ES valstybių teikiamą karinę paramą Azerbaidžanui; yra labai susirūpinęs dėl padarinių civiliams gyventojams, kurie de facto prilygsta etniniam valymui; pakartoja savo nuomonę, kad Azerbaidžano įvykdytas išpuolis negali likti be pasekmių, ir ragina ES taikyti sankcijas Azerbaidžano valdžios institucijoms, atsakingoms už daugybę ugnies nutraukimo pažeidimų, ir sustabdyti susitarimo memorandumo dėl energetikos galiojimą; ragina ES sustabdyti derybas dėl naujo partnerystės susitarimo su Azerbaidžanu, atsižvelgiant į pastarojo meto įvykius ir dramatišką žmogaus teisių padėtį šalyje;

63. palankiai vertina tai, kad įsteigta civilinė Europos Sąjungos misija Armėnijoje (EUMA), kurios tikslas – padėti didinti saugumą regione mažinant incidentų nuo konfliktų nukentėjusiuose ir pasienio regionuose Armėnijoje skaičių, sumažinti pavojų tokiose teritorijose gyvenantiems gyventojams ir taip prisidėti prie Armėnijos ir Azerbaidžano santykių normalizavimo vietoje, kartu didinant ES matomumą regione; palankiai vertina Tarybos susitarimą stiprinti misijos stebėjimo pajėgumus didinant jos dalyvavimą vietoje; ragina Tarybą pratęsti jos vykdymo laikotarpį dar penkeriems metams, taip pat jos geografinę taikymo sritį, kad ji galėtų apimti Armėnijos ir Turkijos pasienį;

64. ragina EIVT būti pasirengusi teikti Armėnijai būtiną techninę pagalbą pagal ETP priemonę, kad Armėnija galėtų persvarstyti savo dabartinius karinius aljansus, nes tai sustiprintų Armėnijos atsparumą užtikrinant saugumą, nepriklausomybę ir suverenumą ir paskatintų visapusiškesnį ir tvirtesnį šalių bendradarbiavimą gynybos srityje; palankiai vertina Armėnijos sprendimą prisijungti prie Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto; prašo EIVT konfidencialiai teikti EUMA ataskaitas apie padėtį vietoje Parlamento Užsienio reikalų komitetui (AFET) ir Saugumo ir gynybos pakomitečiui (SEDE);

65. ragina Tarybą būti pasirengusiai taikyti tikslines ir individualias sankcijas agresijos vykdytojams, įskaitant, be kita ko, prezidento I. Aliyevo politinę ir karinę aplinką, ir sustabdyti naftos ir dujų importą iš Azerbaidžano, jei Azerbaidžanas vykdytų karinę agresiją prieš Armėnijos teritorinį vientisumą;

66. palankiai vertina tai, kad Moldovos Respublikoje dislokuota ES BSGP partnerystės misija (EUMP Moldova) – pirmoji BSGP civilinė misija, kurios tikslas – stiprinti Moldovos saugumo sektoriaus atsparumą valdant krizes ir kovojant su hibridinėmis grėsmėmis; pabrėžia šios novatoriškos BSGP misijos svarbą ir ragina valstybes nares teikti ekspertines žinias ir pajėgumus, būtinus šiai misijai Moldovai remti, Rusijai vykdant hibridinį karą; ragina EIVT išnagrinėti galimybę sukurti panašias misijas į kitas ES šalis kandidates, asocijuotąsias šalis ir šalis partneres, siekiant padidinti jų atsparumą hibridinėms grėsmėms, įskaitant kibernetines grėsmes ir užsienio vykdomą manipuliavimą informacija ir kišimąsi;

67. pakartoja, kad ES remia Moldovos suverenitetą ir teritorinį vientisumą ir pastangas per derybų procesą „5+2“ rasti taikų, ilgalaikį, visapusišką politinį Padniestrės konflikto sureguliavimo sprendimą, pagrįstą pagarba Moldovos Respublikos suverenumui ir teritoriniam vientisumui ir tarptautiniu lygmeniu pripažintų sienų paisymu, suteikiant Padniestrei specialųjį statusą, kad taip būtų užtikrinta žmogaus teisių apsauga ir teritorijose, kurių šiuo metu nekontroliuoja konstitucinės valdžios institucijos; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Padniestrė ir toliau yra saugus prieglobstis neteisėtai žmones gabenantiems asmenims ir organizuotam nusikalstamumui, kartu pripažindamas, kad ES pasienio pagalbos misija Moldovoje ir Ukrainoje (EUBAM) atlieka svarbų vaidmenį padedant vėl atverti krovinių vežimą geležinkeliais per Padniestrę ir sutrukdė vykdyti daugelį neteisėto žmonių gabenimo operacijų;

68. palankiai vertina 2023 m. gegužės 4 d. Tarybos sprendimą skirti 40 mln. EUR pagal ETP Moldovos Respublikos ginkluotosioms pajėgoms remti ir 30 mln. EUR Sakartvelo gynybos pajėgoms remti; pabrėžia, kad reikia toliau didinti paramą šioms šalims partnerėms, atsižvelgiant į jų poreikius;

69. griežtai smerkia neteisėtą Rusijos Federacijos vykdomą Gruzijos Abchazijos ir Cchinvalio (Pietų Osetijos) regionų okupaciją ir pabrėžia, kad Rusijos Federacija tęsia neteisėtą okupaciją ir veiksmingą okupuotų Gruzijos teritorijų kontrolę, dalyvaudama karinėje veikloje, toliau įrengdama spygliuotos vielos tvoras ir kitas dirbtines užtvaras prie okupacijos linijos, dažnai neteisėtai sulaikydama Gruzijos piliečius ir vykdydama grobimus bei kitus žmogaus teisių pažeidimus vietoje; griežtai smerkia Rusijos planus statyti nuolatinę karinio jūrų laivyno bazę Juodosios jūros Očamčyrės uoste okupuotame Abchazijos regione ir ragina tarptautinę bendruomenę remti visas pastangas nubausti už šį šiurkštų Gruzijos suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimą; ragina Rusijos Federaciją vykdyti savo tarptautinius įsipareigojimus pagal tarpininkaujant ES sudarytą 2008 m. rugpjūčio 12 d. susitarimą dėl ugnies nutraukimo, visų pirma įsipareigojimą išvesti visas savo karines ir saugumo pajėgas iš okupuotų Sakartvelo teritorijų ir leisti sukurti jose tarptautinio saugumo mechanizmus, taip pat leisti ES stebėsenos misijai (EUMM) pagal jos įgaliojimus netrukdomai patekti į visą Sakartvelo teritoriją; pakartotinai ragina ES toliau dalyvauti siekiant taikaus Rusijos ir Sakartvelo konflikto sprendimo, veiksmingai naudojant visas turimas priemones, įskaitant specialųjį įgaliotinį Pietų Kaukaze ir krizės Sakartvele klausimais, Ženevos tarptautines diskusijas, incidentų prevencijos ir reagavimo į juos mechanizmus, EUMM ir savo nepripažinimo bei bendradarbiavimo politiką; palankiai vertina ES pagalbą Sakartvelui pagal ETP ir ragina ES toliau bendradarbiauti saugumo srityje su Sakartvelu Strateginiame kelrodyje nurodytose prioritetinėse srityse, visų pirma stiprinant Sakartvelo saugumo sektoriaus atsparumą krizių valdymo srityje ir kovojant su hibridinėmis grėsmėmis bei gerinant gynybos pajėgumus;

70. palankiai vertina įgaliojimų pratęsimą ir pabrėžia EUFOR ALTHEA veiklos Bosnijoje ir Hercegovinoje svarbą mokant ir remiant Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotąsias pajėgas; taip pat palankiai vertina Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų ir EUFOR bendradarbiavimo ir mokymo sutartį 2023 metams; ragina Bosniją ir Hercegoviną formuoti daugiataučius Bosnijos ir Hercegovinos ginkluotųjų pajėgų dalinius; primena ES įsipareigojimą remti Bosnijos ir Hercegovinos gynybos pajėgumų stiprinimą, visų pirma panaudojant 20 mln. EUR, kurie paskirti pagal ETP; pritaria tam, kad JT Saugumo Taryba išplėstų EUFOR ALTHEA, kaip jau sukurtos ir pasitvirtinusios misijos, įgaliojimus; griežtai smerkia bet kokią nesantaiką kurstančią ir (arba) separatistinę retoriką, kuria dar labiau prisidedama prie šalies pažeidžiamumo didinimo, ir pabrėžia, kad šalies kandidatės statusas yra Bosnijos ir Hercegovinos išrinktų atstovų galimybė ir pareiga patenkinti piliečių lūkesčius ir konkrečiai pagerinti paprastų žmonių kasdienį gyvenimą; ragina toliau stiprinti EUFOR ALTHEA, visų pirma dislokuojant daugiau karių ir skiriant daugiau išteklių, taip pat užtikrinant patikimą dalyvavimą Brčko rajone;

71. palankiai vertina daugumos Vakarų Balkanų šalių, išskyrus Serbiją, aukštą suderinimo su BUSP lygį; ragina Vakarų Balkanus prasmingai dalyvauti ES iniciatyvose dėl bendradarbiavimo plėtros ir gynybos pajėgumų viešųjų pirkimų; ragina sudaryti administracinius susitarimus tarp Europos gynybos agentūros ir Vakarų Balkanų šalių, kurios dar nepasiekė šio etapo; palankiai vertina tai, kad Kosove nuolat veikia Kosovo pajėgos (KFOR), ir ragina ES teisinės valstybės misiją Kosove (EULEX) stiprinti bendradarbiavimą su KFOR siekiant užkirsti kelią organizuotoms nusikalstamoms grupuotėms, sukarintoms grupuotėms ir kitoms perversminėms pajėgoms destabilizuoti Kosovą;

72. pripažįsta Izraelio teisę į savigyną, įtvirtintą tarptautinėje teisėje ir jos ribojamą, ir pabrėžia, kad dėl šios priežasties Izraelio veiksmai turi griežtai atitikti tarptautinę humanitarinę teisę; pakartoja, kad ES tvirtai remia Tarptautinio baudžiamojo teismo veiklą; pabrėžia, kad svarbu atskirti Palestinos žmones ir jų teisėtus siekius nuo teroristinės organizacijos „Hamas“ ir jos vykdomų teroro aktų; ragina atverti humanitarinės pagalbos Gazos Ruožo civiliams gyventojams koridorius ir užtikrinti, kad jie nuolat veiktų; pakartoja, kad tvirtai remia derybomis pasiekiamą dviejų valstybių sambūviu pagrįstą sprendimą išsaugant 1967 m. sienas, pagal kurį dvi suverenios demokratinės valstybės taikiai ir saugiai gyvuotų greta, o Jeruzalė būtų abiejų valstybių sostinė, visapusiškai laikantis tarptautinės teisės nuostatų; ragina nuodugniai ištirti Irano, Kataro ir Rusijos vaidmenį finansuojant ir remiant terorizmą regione; griežtai nesutinka ir reiškia nusivylimą dėl neseniai Turkijos prezidento padarytų pareiškimų, kuriuose jis klaidingai teigė, kad „Hamas“ nėra teroristinė organizacija;

73. remia ES policijos ir teisinės valstybės misijos Okupuotojoje Palestinos Teritorijoje (EUPOL COPPS) ir Europos Sąjungos pasienio pagalbos misija Rafah perėjimo punktui vykdomą darbą padedant Palestinos valdžios institucijų saugumo ir teisingumo sektoriaus reformai ir integruotam sienų valdymui; reiškia pagarbą šių misijų pareigūnams ir darbuotojams, kurie toliau dirba itin sudėtingomis sąlygomis; ragina EIVT ir valstybes nares peržiūrėti šių dviejų misijų įgaliojimus ir stiprinti jų būsimą vaidmenį, atsižvelgiant į dabartinę padėtį ir jų unikalias pozicijas, kai jos palaiko dialogą su Izraelio Valstybe ir Palestinos Administracija, siekdamos sustiprinti ES pastangas taikos srityje;

74. palankiai vertina bendrą komunikatą dėl ES kibernetinės gynybos politikos ir ragina valstybes nares ir toliau laikytis įsipareigojimo ir įgyvendinti plataus užmojo, bet realistiškus Komisijos pasiūlytus veiksmus, įskaitant pasiūlymą dėl kibernetinio solidarumo akto, siekiant sustiprinti gebėjimą nustatyti kibernetinio saugumo grėsmes ir incidentus ES ir į juos reaguoti, taip pat stiprinti dalijimąsi informacija ir remti aukštos kokybės žvalgybos duomenų rengimą kartu su specialiomis platformomis, ištekliais ir finansavimu; pažymi, kad ES valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimas, taip pat bendradarbiavimas su mūsų sąjungininkais ir partneriais visame pasaulyje yra labai svarbus mūsų kibernetiniam saugumui; primygtinai ragina atsargiai dalytis duomenimis, jie turėtų būti prieinami tik partneriams, kurie vadovaujasi tomis pačiomis vertybėmis, o valdymas ir infrastruktūra turėtų būti patikėti patikimoms įmonėms ir paslaugų teikėjams; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad įmonės „Huawei“ technologijos naudojimas plėtojant 5G labai kenkia ES kibernetiniam atsparumui;

75. ragina stiprinti ES institucijų atsparumą ir pajėgumus kovojant su kibernetiniais išpuoliais, nes tai yra svarbus saugumo klausimas, ypač artėjant Europos Parlamento rinkimams;

76. ragina, kad Sąjunga imtųsi veiksmingų priemonių Europos ypatingos svarbos infrastruktūros objektams, vertingoms tiekimo grandinėms ir demokratinėms institucijoms apsaugoti nuo hibridinių grėsmių; ragina ES įdiegti veiksmingas ypatingos svarbos infrastruktūros, pvz., vamzdynų ir optinių skaidulinių kabelių, stebėsenos ir priežiūros sistemas, siekiant užtikrinti išpuolių prevenciją ir greitą jų nustatymą;

77. palankiai vertina išvadas ir aukštus užmojus naujoje ES kosmoso strategijoje pasiūlytose rekomendacijose saugumo ir gynybos srityje; mano, kad saugi, patikima ir savarankiška prieiga prie kosmoso yra itin svarbus ES saugumo ir gynybos aspektas, nes jos svarba matoma per Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina strategijoje išdėstytą pasiūlymą parengti įslaptintą metinį kosmoso grėsmių analizės dokumentą;

78. primena, kad reikia geriau dalytis žvalgybos informacija ir keistis informacija tarp valstybių narių ir ES institucijų, įskaitant Parlamentą, siekiant pagerinti informuotumą apie padėtį, geriau numatyti kolektyvinio saugumo grėsmes ir su jomis kovoti su saugumo grėsmėmis ir politiką formuoti atsižvelgiant į turimą informaciją; pabrėžia, kad reikia tobulinti tarnybų, dirbančių žvalgybos ir (arba) jautrios informacijos srityje ES, saugumo protokolus; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį bei valstybes nares stiprinti Bendrą žvalgybinės informacijos analizės centrą (SIAC) ir Europos Sąjungos palydovų centrą (SATCEN); pakartoja raginimą dislokuoti žvalgybos pajėgumus visose BSGP misijose ir operacijose, kad jie teiktų informaciją ES žvalgybos ir situacijų centrui (EU INTCEN), EUMS ir Civilinių operacijų planavimo ir vykdymo centrui (CPCC); pabrėžia saugių ryšių svarbą patikimai žvalgybos informacijai ir palankiai vertina pastangas racionalizuoti saugumo taisykles ir reglamentus šioje srityje, kad informacija, infrastruktūra ir ryšių sistemos būtų geriau apsaugotos nuo užsienio kišimosi ir išpuolių; ragina valstybes nares stiprinti ES INTCEN kaip veiksmingą dalijimosi žvalgybos informacija įstaigą siekiant saugiai dalytis žvalgybos informacija, formuoti bendrą strateginę kultūrą ir teikti strateginę informaciją, kad būtų galima geriau numatyti krizes ES viduje ir už jos ribų ir į jas reaguoti;

ES strateginis kelrodis: „PALAIKYTI PARTNERYSTĘ“

79. reiškia didelį susirūpinimą dėl sunkios ir rimtos padėties Sahelyje po daugybės perversmų, pvz., Nigeryje, Malyje ir Burkina Fase, taip pat Sudane; apgailestauja dėl 2023 m. liepos 26 d. karinio perversmo Nigeryje ir ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti prezidentą Mohamedą Bazoumą, jo šeimą ir visus savavališkai sulaikytus asmenis ir panaikinti jam pareikštus kaltinimus; reikalauja nedelsiant grąžinti demokratiškai išrinktą Prezidentą M. Bazoumą į postą ir atkurti konstitucinę tvarką;

80. primena, kad stabilumas Sahelyje daro tiesioginį poveikį saugumui ir stabilumui Europoje; pabrėžia, kad ES ir jos valstybės narės turi iš naujo įvertinti savo politiką strateginio Sahelio regiono atžvilgiu ir pasimokyti iš praeities klaidų, ypač susijusių su Rusija, taip pat į būtinybę pradėti taikyti holistinį požiūrį į tai, kaip šia politika sprendžiami ilgalaikių socialinių, ekonominių ir vystymosi kintamųjų klausimai; mano, kad šiomis aplinkybėmis būtina skirti pakankamai išteklių Afrikos partneriams; ragina EIVT ir valstybes nares užtikrinti, kad jų saugumo politikoje būtų atsižvelgiama į regioninius ir vietos aspektus, be kita ko, kai įmanoma, palaikant dialogą su vietos gyventojais, pilietine visuomene ir demokratiškai išrinktomis valdžios institucijomis bei regioninėmis organizacijomis, laikantis principo „Afrikos sprendimai Afrikos problemoms spręsti“; pripažįsta, kad įvairios tarptautinės misijos dar nepasiekė savo pagrindinio tikslo – ilgalaikės taikos regione; palankiai vertina Komisijos pirmininko pavaduotojo ir vyriausiojo įgaliotinio pranešimą apie ES strategijos Sahelio klausimu peržiūrą; ragina kuo greičiau atlikti šią peržiūrą ir toliau stiprinti BSGP misijų statusą regione;

81. tvirtai pritaria ECOWAS ir Afrikos Sąjungos priimtiems sprendimams reaguoti į perversmus ir ragina valstybes nares bei EIVT ištirti, kaip, jei įmanoma, veiksmingai padėti joms dedant šias pastangas;

82. smerkia privačių karinių įmonių ir (arba) valstybės remiamų įgaliotinių, tokių kaip „Vagnerio grupė“ ir Afrikos korpusas, kurie atliko destabilizuojantį vaidmenį Sahelio regione ir rėmė įvairius represinius režimus, mėginant sustiprinti Rusijos įtaką Afrikoje, buvimą; mano, kad visi valstybės perversmai yra įvairių, daugialypių priežasčių, kurios nėra tapačios kiekvienoje šalyje, rezultatas, todėl reikia atidžiai jas išanalizuoti; vis dėlto yra pasibaisėjęs dėl stiprių antieuropietiškų nuotaikų kai kuriose šalyse ir ragina valstybes nares bei EIVT apsvarstyti galimybę stiprinti žmonių tarpusavio ryšius, glaudžiau bendradarbiaujant su vietos gyventojais ir nacionalinėmis valdžios institucijomis, teikiant tikslingesnius strateginius pranešimus vietos kalbomis, siekiant atsverti neigiamą poveikį ir, jei reikia, sąžiningai įvertinant jų kolonijinę praeitį;

83. ragina EIVT toliau daryti pažangą vykdant Europos Sąjungos karinę mokymo misiją Mozambike („EUTM Mozambique“), reaguojant į didėjančią terorizmo grėsmę Kabo Delgade ir rengiant Mozambiko pajėgas vietoje; vis dar yra susirūpinęs dėl šios grėsmės plitimo regione rizikos; ragina nedelsiant imtis veiksmų, kad būtų paspartintas nemirtinos įrangos pristatymas;

84. pabrėžia, kad iš penkių ES mokymo (EUTM) ir karinės partnerystės (EUMPM) misijų Afrikoje, trys iš jų (Centrinės Afrikos Respublikoje, Malyje, Nigeryje) dabar veikia lėčiau arba yra oficialiai sustabdytos; pažymi, kad tam tikros vidaus saugumo pajėgų civilinės pagalbos misijos visai neprogresuoja (EUCAP Sahel Mali)**,** neveikia gerai (EUAM RCA) arba pasitraukia (EUCAP SAHEL Niger); pabrėžia, kad dislokuoti darbuotojai turi turėti galimybę naudotis priemonėmis, mokymais, įranga ir ištekliais, kad jie galėtų teikti informaciją ir žvalgybos informaciją ES ir jos valstybėms narėms; mano, kad parama mokymo misijoms tebėra labai svarbi, kad Europos konsultantai galėtų dislokacijos vietoje kuo tiksliau patikrinti, ar mokymo programos buvo deramai įgyvendintos ir ar jos visiškai atitinka faktinius vietos ginkluotųjų pajėgų operatyvinius poreikius;

85. be to, ragina EIVT ir valstybes nares atidžiai išnagrinėti visų BSGP misijų Afrikoje įgaliojimus, įskaitant galimą jų nutraukimą, jei reikia, siekiant kiekvienai misijai numatyti pasiekiamus tikslus ir etapus atsižvelgiant į dabartines politines aplinkybes, taip pat ištirti, ar šios misijos galėtų būti iš dalies pakeistos, kad būtų veiksmingiau įgyvendinama nauja daugiamatė ir pritaikyta ES strategija Sahelyje ir Afrikoje, kuri yra integruoto požiūrio dalis;

86. palankiai vertina tai, kad pradėta ES saugumo ir gynybos iniciatyva (jos pradinė trukmė – dveji metai), siekiant remti Vakarų Afrikos Gvinėjos įlankos šalis, glaudžiai bendradarbiaujant su Dramblio Kaulo Krantu, Gana, Togu ir Beninu;

87. apgailestauja dėl to, kad daug Afrikos šalių vis dar nepritaria JT Generalinės Asamblėjos rezoliucijai, kurioje smerkiama Rusija, remiamas Ukrainos teritorinis vientisumas ir raginama siekti taikos;

88. palankiai vertina atnaujintą ES jūrų strategiją ir veiksmų planą ir įsipareigojimą stiprinti Sąjungos, kaip tarptautinio jūrų saugumo užtikrintojos, vaidmenį; palankiai vertina tai, kad į peržiūrą įtrauktas dabartinių karinių jūrų pajėgų operacijų sustiprinimas; palankiai vertina tai, kad atnaujintoje programoje siūloma išnagrinėti naujas svarbias jūrų sritis, kuriose būtų galima įgyvendinti koordinuoto jūrinio buvimo koncepciją, remiantis Gvinėjos įlankoje ir šiaurės vakarų Indijos vandenyne įgyta patirtimi; ragina valstybes nares aktyviai dalyvauti įgyvendinant šias iniciatyvas ir stiprinti savo karinius jūrų laivyno pajėgumus, kad būtų sustiprintas ES dalyvavimas Vidžemio jūroje, Juodojoje jūroje, Atlanto vandenyne, Indijos ir Ramiojo vandenynų regione ir pasaulio jūrų sektoriuje, taip pat veiksmingai kovoti su grėsmėmis ir iššūkiais Baltijos jūroje;

89. pabrėžia, kad reikia užtikrinti Juodosios jūros regiono saugumą padedant išminuoti Ukrainos jūros vandenis ir skatinti valstybes nares rengti mokymus šiuo klausimu, ypač daug dėmesio skiriant kovos su jūrų minomis priemonės pajėgumų ir Ypatingos svarbos jūros dugno infrastruktūros apsaugos plėtojimui; pabrėžia, kad panašios technologijos turėtų būti išbandytos ir įdiegtos kitose Europos jūrose, kuriose nesprogusių standartinių sprogmenų ir cheminių ginklų, kurie buvo išmesti per praėjusį šimtmetį, problema jau kelia grėsmę saugumui, aplinkai, sveikatai ir ekonomikai, pvz., Baltijos, Adrijos ir Šiaurės jūrose; ragina Komisiją padidinti finansavimą šiai didėjančiai problemai spręsti;

90. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į didėjančią geopolitinę įtampą jūroje, ES turi užtikrinti laivybos laisvę, jūrų ryšių linijų ir savo laivų bei įgulų saugumą, jūrų infrastruktūrą ir kovos su neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama žvejyba veiksmus ir užtikrinti, kad jos išorės jūrų sienos būtų veiksmingai stebimos siekiant užkirsti kelią neteisėtai veiklai; pabrėžia, kad reikia stiprinti ES ir NATO bendradarbiavimą jūrų saugumo srityje, kad būtų įtraukti visi abipusiai svarbūs klausimai šioje srityje;

91. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į didėjančią geopolitinę įtampą jūroje, ES turi užtikrinti, kad jos išorės jūrų sienos būtų veiksmingai stebimos siekiant užkirsti kelią neteisėtai veiklai; apgailestauja, kad, nepaisant ribojamųjų priemonių sistemos, kurią 2019 m. lapkričio 11 d. ES nustatė kaip atsaką į Turkijos vykdomą neteisėtą gręžimo veiklą rytinėje Vidžemio jūros regiono dalyje, ši veikla buvo tęsiama,

92. palankiai vertina tai, kad Turkija JT Generalinėje Asamblėjoje balsavo už tai, kad būtų pasmerktas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą, ir jos įsipareigojimą remti Ukrainos suverenitetą ir teritorinį vientisumą, tačiau kartu apgailestauja dėl to, kad Turkijos vykdomas ES sankcijų apėjimas kenkia jų veiksmingumui, ir ragina Komisiją išnagrinėti šį klausimą; pakartoja savo raginimą Turkijai suderinti savo veiksmus su ES sankcijomis Rusijai;

93. nors pripažįsta, kad Turkija strategiškai svarbi šalis, apgailestauja dėl bendro Turkijos pozicijų ir politikos tam tikrose ES ir jos kaimyninėse šalyse susirūpinimą keliančiose srityse, nes tai kelia grėsmę taikai, saugumui ir stabilumui regione; griežtai smerkia Turkijos neteisėtą veiklą Kipre, pvz., nuolatinį JT Saugumo Tarybos rezoliucijų 550(1984) ir 789(1992), kuriomis Turkija raginama perkelti Varošos teritoriją teisėtiems gyventojams, laikinai administruojant JT, pažeidimus, taip pat neseniai įvykdytus išpuolius prieš ES taikdarius buferinėje zonoje netoli dviejų bendruomenių Pilos kaimo; smerkia Turkijos prezidento Recepo Tayyipo Erdogano raginimą tarptautinei bendruomenei pripažinti separatistinį subjektą okupuotame Kipre, taip atsisakant atitinkamų JT Saugumo Tarybos rezoliucijų dėl dviejų bendruomenių ir dviejų zonų federacijos, turinčios vieną tarptautinį teisinį subjektiškumą, vieną suverenitetą, vieną pilietybę ir politinę lygybę, nes tai taip pat atitinka ES *acquis*;

94. apgailestauja dėl to, kad, nepaisant deeskalavimo pastangų, Turkija toliau vykdo vienašalius provokacinius veiksmus ir nesilaiko JT Saugumo Tarybos rezoliucijos dėl ginklų embargo Libijai, kalbant apie operaciją IRINI, ir taip pažeidžia tarptautinę teisę, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS), ir suverenias ES valstybių narių, ypač Graikijos ir Kipro, teises rytinėje Vidžemio jūros regiono dalyje; palankiai vertina neseniai paskelbtą bendrą Turkijos ir Graikijos vadovų deklaraciją dėl gerų kaimyninių santykių palaikymo, ryšių užmezgimo, įtampos mažinimo stiprinant karinį pasitikėjimą, aktyvesnės prekybos ir darbo siekiant išspręsti problemas Egėjo jūroje; pažymi, kad Turkija vis dažniau veikia tose srityse, kuriose ES turi svarbių saugumo interesų ir vykdo BSGP misijas, ir ragina Turkiją susilaikyti nuo kenkimo ES interesams ir misijoms šiose srityse; pakartoja, jog smerkia tai, kad pasirašyti Turkijos ir Libijos susitarimo memorandumai dėl visapusiško saugumo ir karinio bendradarbiavimo ir dėl jūrų zonų ribų nustatymo, kurie yra tarpusavyje susiję ir akivaizdžiai pažeidžia tarptautinę teisę, atitinkamas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas ir suverenias ES valstybių narių teises;

95. pabrėžia, kad būtina nedelsiant gerokai padidinti investicijas į regioninę ir pasaulinę ginklų kontrolę, ginklų neplatinimą ir nusiginklavimą, visų pirma taikant daugiašalius metodus; pabrėžia, kad reikia didesnio skaidrumo ir konvergencijos ginklų eksporto srityje nacionaliniu ir Europos lygmenimis; ragina valstybes nares visapusiškai laikytis 2008 m. gruodžio 8 d. Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP, nustatančios bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę, su pakeitimais, padarytais Tarybos sprendimu (BUSP) 2019/1560; pripažįsta valstybių narių kompetenciją vykdant viešųjų pirkimų gynybos srityje politiką;

96. dar kartą patvirtina, kad visapusiškai remia ES ir jos valstybių narių įsipareigojimą laikytis Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties, kuri yra branduolinio ginklo neplatinimo ir nusiginklavimo režimo pamatas; tvirtina, jog būtina užtikrinti, kad ES atliktų svarbų ir konstruktyvų vaidmenį plėtojant ir stiprinant visuotines taisyklėmis grindžiamas ginklų neplatinimo pastangas ir ginkluotės kontrolės bei nusiginklavimo struktūrą;

97. pabrėžia, kad ES turi toliau plėtoti savo pajėgumus visose srityse, kad apsaugotų visų valstybių narių suverenitetą, taip pat sudaryti sąlygas ilgainiui perkelti naštą ES, kad ji prisiimtų didesnę atsakomybę už savo gynybą, kartu stiprindama bendradarbiavimą saugumo srityje su NATO ir panašiai mąstančiais partneriais visame pasaulyje; palankiai vertina tai, kad įsteigtas Šumano forumas saugumo ir gynybos klausimais kaip partnerių mainų platforma, grindžiama lygybe ir abipusiu vertinimu;

98. kuo griežčiausiai pabrėžia ES ir JAV aljanso, grindžiamo bendromis demokratijos, laisvės ir teisinės valstybės vertybėmis, svarbą; vertina stiprų Jungtinių Amerikos Valstijų įsipareigojimą ir dalyvavimą siekiant užtikrinti Europos teritorinę gynybą, ypač atsižvelgiant į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, keliantį grėsmę visam žemynui; labai palankiai vertina intensyvesnę partnerystę su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, visų pirma 2023 m. balandžio mėn. pasirašytą Europos gynybos agentūros ir Jungtinių Amerikos Valstijų gynybos departamento administracinį susitarimą, ES ir JAV dialogus saugumo ir gynybos klausimais, taip pat dėl Kinijos; ragina ES toliau aktyviai bendradarbiauti su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis vykdant ES ir JAV strateginį dialogą saugumo ir gynybos klausimais, pavyzdžiui, įgyvendinant abipuses saugumo ir gynybos iniciatyvas, taip pat nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo, perversminių technologijų poveikio, klimato kaitos, hibridinių grėsmių, kibernetinės gynybos, karinio mobilumo, krizių valdymo ir santykių su strateginiais konkurentais srityse;

99. pažymi, kad svarbu glaudžiau bendradarbiauti gynybos produktų gamybos ir viešųjų pirkimų srityje, be kita ko, užtikrinant vienodas gynybos pramonės šakų galimybes patekti į rinką; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina ES pastangas gerinti savo gynybos pajėgumus ir prisiimti didesnę atsakomybę už savo gynybą;

100. pakartoja savo raginimus oficialiai įtvirtinti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje su Jungtine Karalyste, be kita ko, glaudžiau bendradarbiaujant dalijimosi informacija, karinio mobilumo, abipusių saugumo ir gynybos iniciatyvų, krizių valdymo, kibernetinio saugumo, hibridinių grėsmių, užsienio vykdomo manipuliavimo informacija ir kišimosi bei santykių su bendrais strateginiais konkurentais srityse; ragina Jungtinę Karalystę rimtai bendradarbiauti su ES sprendžiant neatidėliotinus strateginius uždavinius; ragina Komisijos pirmininko pavaduotoją ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį kviesti Jungtinę Karalystę į neformalius Tarybos užsienio reikalų (ir gynybos) ministrų posėdžius pasikeisti nuomonėmis bendro intereso klausimais, kartu visapusiškai apsaugant ES sprendimų priėmimo autonomiškumą;

101. pabrėžia Strateginio kelrodžio partnerystės aspekto svarbą stiprinant ES ir jos panašiai mąstančių sąjungininkų bei partnerių visame pasaulyje bendradarbiavimą, siekiant kovoti su užsienio strategijomis, kuriomis siekiama pakenkti ES ir destabilizuoti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką; palankiai vertina ilgai lauktą trečiąją bendrą deklaraciją dėl ES ir NATO bendradarbiavimo, kurioje patvirtinta, kad ES ir NATO yra pagrindinės partnerės, kurios vadovaujasi bendromis vertybėmis ir strateginiais interesais, ir kurios veikia viena kitą papildydamos, siekdamos užtikrinti, kad NATO sąjungininkai galėtų gauti naudos iš stipraus NATO europinio ramsčio; visų pirma ragina užtikrinti NATO strateginės koncepcijos ir ES strateginio kelrodžio sinergiją ir suderinamumą, visų pirma kovos su Rusijos agresija, karinio mobilumo, hibridinio ir kibernetinio karo srityse, įskaitant užsienio vykdomas manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijas, pasaulinį jūrų saugumą, kovą su tradicinėmis grėsmėmis, pvz., terorizmu, ir paramos partneriams teikimą;

102. palankiai vertina Suomijos įstojimą į NATO; labai apgailestauja dėl to, kad vėluojama ratifikuoti Švedijos prisijungimą prie NATO; atsižvelgdamas į tai, taip pat apgailestauja dėl bandymų pakenkti demokratinėms laisvėms ES valstybėse narėse pasinaudojant pritarimu Švedijos stojimui į NATO; šiuo atžvilgiu palankiai vertina Turkijos ir Vengrijos ilgai atidėliotą sprendimą pritarti Švedijos stojimui į NATO; primygtinai ragina Turkijos valdžios institucijas įgyvendinti savo pažadą dėl konstruktyvesnės partnerystės su NATO, be kita ko, rytinėje Viduržemio jūros regiono dalyje;

103. palankiai vertina bendrą komunikatą dėl karinio mobilumo veiksmų plano 2.0, nes tai yra svarbus indėlis stiprinant Europos saugumą, kaip pripažįstama Strateginiame kelrodyje; atkreipia dėmesį į paspartintą dvejopo naudojimo transporto infrastruktūros projektų tvirtinimą po Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą; taip pat primena, kad svarbu užtikrinti pakankamus finansinius išteklius siekiant ateinančiais metais tęsti projektų paketo įgyvendinimą;

104. pabrėžia, kad svarbu plėtoti dialogus saugumo ir gynybos klausimais su partneriais visame pasaulyje, visų pirma Vakarų Balkanuose, Rytų partnerystėje, pietinėse kaimyninėse šalyse ir Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, nuo rytinės Afrikos pakrantės iki pietų Ramiojo vandenyno ir nuo Arkties iki Tolimųjų Rytų; ragina aktyviau bendradarbiauti karinėje ir saugumo srityje su artimiausiomis Europos kaimyninėmis šalimis stiprinant saugumo aspektą ir dažniau rengiant dialogus saugumo ir gynybos politikos klausimais; pakartoja raginimą glaudžiau bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, pvz., Jungtinėmis Tautomis, Afrikos Sąjunga ir jos taikos palaikymo misijomis bendrose operacijų veiksmų vietose, bet jomis neapsiribojant, ir su ESBO saugumo klausimais;

105. pripažįsta, kad Arkties regionas turi didelę strateginę ir geopolitinę svarbą dėl atsirandančių naujų jūrų maršrutų, turtingų gamtos išteklių ir ekonominio vystymosi galimybių, kurias atveria visuotinis atšilimas, nors dėl to vis labiau ginčijamasi; mano, kad nerimą kelia didėjanti autoritarinių režimų, įskaitant Rusiją ir Kiniją, veikla ir interesai Arktyje; pabrėžia, kad svarbu išsaugoti saugumą, stabilumą ir bendradarbiavimą Arktyje; pabrėžia, kad regione neturi būti karinės įtampos ir gamtos išteklių naudojimo, kartu gerbiant čiabuvių tautų teises; pakartoja, kad į BSGP reikia įtraukti Sąjungos Arkties politiką ir veiksmingai bendradarbiauti su NATO; ragina reguliariai spręsti Arkties regiono klausimus Politinio ir saugumo komiteto ir Tarybos posėdžiuose;

106. griežtai smerkia daugybę raketų bandymų, kuriuos 2023 m. atliko Šiaurės Korėja; pabrėžia ypatingą Kinijos ir Rusijos atsakomybę Šiaurės Korėjos klausimu ir ragina jas pasinaudoti savo įtaka, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam tolesniam padėties eskalavimui; reiškia didelį susirūpinimą dėl neseniai įvykusio Šiaurės Korėjos ir Rusijos vadovų susitikimo; griežtai smerkia Šiaurės Korėjos ginklų ir balistinių raketų tiekimą Rusijai, kurios naudojamos agresijos kare prieš Ukrainą, ir pažymi, kad, vykdydama tvirtesnį karinį bendradarbiavimą, Rusija pažeidžia JT sankcijas ir rezoliucijas dėl Šiaurės Korėjos; griežtai smerkia tai, kad Iranas tiekia Rusijai raketas ir bepiločius orlaivius, skirtus naudoti agresijos kare prieš Ukrainą, ir pabrėžia, kad reikia toliau dėti tarptautines pastangas, glaudžiai bendradarbiaujant su partneriais, Irano klausimu;

Europos Parlamento vaidmuo

107. ragina stiprinti parlamentinę demokratiją ir geriau tikrinti ES nepriklausančias šalis partneres vykdant parlamentinius dialogus saugumo ir gynybos klausimais ir didinant parlamentinį atsparumą hibridinėms grėsmėms, įskaitant kibernetines grėsmes ir užsienio vykdomas manipuliavimo informacija ir kišimosi kampanijas;

108. pažymi, kad pastaruoju metu padidintos išlaidos gynybos politikai ir programoms ES ir valstybių narių lygmeniu yra ypač svarbios Europos gynybai ir saugumui, atspindi dabartinių saugumo aplinkybių poreikius ir rodo, kad gynyba tampa tikra ES politikos sritimi, kuriai reikia visapusiškos parlamentinės kontrolės ir atskaitomybės, siekiant užtikrinti, kad šios programos ir politika kuo veiksmingiau padėtų siekti ES strateginių tikslų ir apsaugoti Europos saugumo ir gynybos interesus; atsižvelgdamas į tai, pakartoja savo reikalavimą priimti deleguotuosius aktus dėl iš ES biudžeto finansuojamų gynybos pramonės programų darbo programų; tvirtai pakartoja savo raginimą įsteigti visavertį Europos Parlamento saugumo ir gynybos komitetą, kuriam būtų pavesta visavertė teisėkūros ir biudžetinė atsakomybė Europos gynybos klausimais, įskaitant EGTPB stiprinimo priemones, su sąlyga, kad šis komitetas būtų pagrindinis komitetas rengiant naująjį gynybos *acquis* pagal ES sistemą ir turėtų tikrinimo, teisėkūros ir biudžetinę atsakomybę;

109. atsižvelgdamas į sėkmingą Saugumo ir gynybos pakomitečio ir Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto bendradarbiavimą, susijusį su EDIRPA reglamento nustatymu, pabrėžia, kad, kol bus įsteigtas visavertis komitetas, pakomitetis turėtų būti įtrauktas į visas teisėkūros procedūras, turinčias atitinkamą poveikį Europos gynybai;

110. ragina EIVT reguliariai ir išsamiai teikti Saugumo ir gynybos pakomitečiui Strateginio kelrodžio įgyvendinimo ataskaitas;

°
° °

111. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, Komisijos pirmininkei ir atsakingiems Komisijos nariams, JT generaliniam sekretoriui, NATO generaliniam sekretoriui, NATO parlamentinės asamblėjos pirmininkui, ES saugumo ir gynybos srities agentūroms ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.